

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Brasör

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AV FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 11 APRIL 1920.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

FRU TORA TEJE
som drottning Caroline-Mathilde i skådespelet "Struensee" på Svenska teatern.
Ateljé Jæger foto.

DÄR NÖJESHETSLEN RÅDER.

Intryck från en resa i de västhyska gränstrakterna just nu.

ATT FÖRHÅLLANDENA I DET NUTIDA Tyskland framsprungit ur en mångskiftande, orolig övergångstid märker man ingenstädes tydligare än under en resa genom gränsområdena i de västra delarna, icke minst genom Rhendalen.

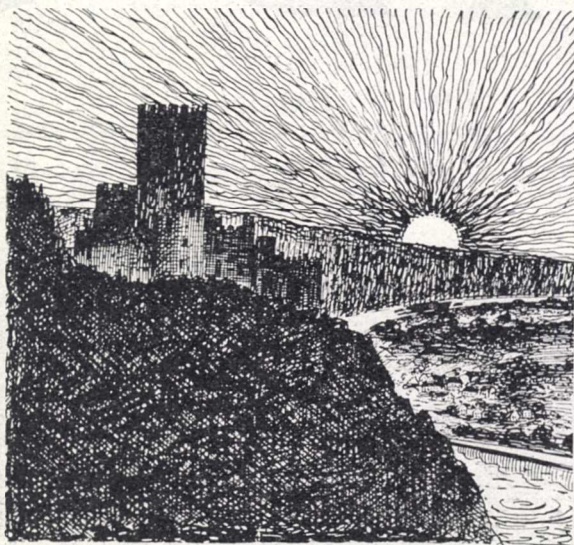
Här härska motsatserna oinskränkt. Å ena sidan den mest pressande dyrtid, då exempelvis 1 kg. kaffe kostar 44 mark, 1 kg. kött betalas med 40 mark, margarin med 32 mark och bordsmör med ända upp till 62 mark, och å andra sidan den mest uppjagade nöjeshets, då den, som vill ha en biljett till någon teater eller en biograf, nödgas stå i kö ett par timmars tid — minst. För att nämna ytterligare ett exempel på den dyrtid, som nu råder här nere, meddelas, att mjölken går på 1: 50 mark pr liter och en mindre limpa kostar 2 mark, ärter får man ge 10: 50 mark pr kg. för, om man vill ha några, och 1 kg. saltat kött från amerikanska bleckdosor kostar 40 mark pr kg. Kläder äro f. n. en lyxvara i dessa trakter. Man får nöja sig med s. k. lumptyger. En cheviotvara här nu sprungit upp till 200 å 250 mark pr meter. Också ser man ovanligt mycket med tarvliga kläder här nere, icke minst bland tjänstemän. Detta är f. ö. helt naturligt, då lönerna ingalunda gått upp i proportion till dyrtiden. Så kan t. ex. nämnas, att en fil. d:rs lön håller sig kvar vid knappa 8,900 mark och en tjänstemannalön så där i allmänhet vid 4,000 å 4,500 mark o. s. v. Att folk här nere över huvud taget kan existera på sådana löner mitt i denna vidunderliga dyrtid är för utlänningen en gåta. Och ändå stiger allt fortfarande, vecka för vecka, ja, dag för dag.

Ännu ett litet exempel! Men ett ovanligt talande sådant: bränslebristen är nästan den svåraste bland allt svårt. Det har gått så långt nu, att man skickar varandra kolbriketter på post i paket om 5 kg. för att dela upp tillgången så pass mycket, att man kan få det nödvändigaste till matlagningen. Ett par personer i Köln hade lyckats få tag i tre små s. k. enbetslass kol, för vilka man fått betala den lilla nåtta summan av 600 mark. Men — nu kommer det kuriösa — när man väl fått de tre lass hemkörda den jämförelsevis korta biten, visade det sig, att körsolorna gingo till icke mindre än — 900 mark. Alltså 1,500 mark för tre små lass kol, en härlig utsikt för alla löntagare!

På en del orter har man på grund av denna lyse- och bränslebrist nödgas inskränka belysningen i butikerna med flera timmar pr dag. Dessa förhållanden gälla dock endast i de trakter och städer, där engelsmännen ej dominera. Ty "segerherrarna" tala på intet vis några inskränkningar av något slag. Det måste skaffas ljus och värme. Följden av detta blir, att somliga orter bli lidande, medan andra t. ex. Köln bli väl tillgodosedda. I Köln strålar det elektriska ljuset, medan det exempelvis i Krefeld är mörkt, med gatubelysningen inskränkt till ljus från var femte eller fjärde lampa. I Krefeld ha dessutom spårvägarna ej gått på ett par månaders tid, tills nu ändrade förhållanden inträtt.

De, som nu föra spiran och dominera i Rhendalen och gränsområdena äro givetvis den stora ström av främlingar, som befinna sig här, främst av alla militären. Här uppträda nu engelsmän, fransmän, belgier, skottar och amerikanare på ett sätt, som på alla områden inom samhällslivet låter dem visa "de besegrade tyskarna" vem som har makten, och i hela sitt handlingssätt mot tyskarna förstå de att inlägga en — förmodligen ur deras egen synpunkt — pikant och hälsosam erinran om det gamla klassiska slagordet "vae victis". Inom nöjeslivet framträder detta drag särskilt bjärt. Det är sålunda nästan omöjligt för en tysk att få en plats på operan i Köln, där ha engelska, skottska och franska, belgiska och amerikanska officerare sina givna platser, och det beror på ren nåd från deras sida, om en tysk skall få övertaga någon plats, då vederbörande själv behagar vara förhindrad från att bevista aftonens föreställning.

Även om man — som många göra — står i kö från kl. 4 på morgonen till kl. 11 på förmiddagen finnes det ringa utsikt att få någon plats, såvida man nu inte lyckligtvis är bekant med någon av de utländska officerarna, då saken stundom kan ordnas till belåtenhet. Inte heller ser man just andra än utlänningar på teatern och andra nöjestillställ-

ningar. I det yttersta av dessa dagar har även en mängd holländska familjer flyttat över gränsen och bosatt sig på tysk mark för att genom den låga valutakursen kunna leva billigare i dyrtiden. Var bostadsbristen svår förut så har den nu blivit hart när olidlig enär alla bättre bostäder, elegantare hotell och våningar beslaglats av engelsmän. Ett litet fint exempel på vilka övergrepp man anser sig kunna göra mot tyskarna härutinnan vilja vi ej undanhålla. En tysk greve bodde sedan långt tillbaka i ro på sitt stora gods och fick njuta av tillvaron så gott det lät sig göra i dessa bistra tider. Den gamle hade det dock förmodligen för bra, engelsmännen kommo dit och funno, att det där gick inte an. Följden blev, att greven med en betjänt fick flytta in i två små rum på andra sidan av slottet och bosätta sig där, medan de engelska gentlemännen togo hela det övriga i besittning och läto greven därefter gå bakvägen in i sitt eget hus. Ett gott exempel om något, på vilka som hädanefter voro herrar i huset.

Hela den fagra Rhendalen är f. n. egentligen en hemvist för amerikanare och engelsmän, belgier, skottar och fransmän. Man trodde att "segerherrarna", när de nu förstå att inrätta sig så bekvämt, skulle komma bra överens och leva i frid och inbördes sänja, i den saliga vissheten att de fylla en helig plikt, när de förtrycka det besegrade folket. Men så är ingalunda fallet. Tvärtom råder där en inbördes avoghet de främmande nationerna emellan, som stundom kan blossa upp och ta sig rätt vassa uttryck. Ett litet exempel bland de många:

Bland allt annat ont, som krigsåren och osäkerhetstillståndet fört med sig är pass- och visiteringsväntan av det allra värsta. Det har nu urartat på sina håll till ett "snoksystem" utan like. Inga trycksaker, inga tidningar, inga brev få förekomma, allt sånt där tages genast från resenären. Meddelaren av dessa rader hade i sin packning bland annat smått och gott fått en svensk priskurant och en bildbok för barn med sig. De båda sakerna vållade förmodligen vederbörande viseringstjänstemän — f. ö. inga andra än unga belgiska pojkar — en hel del huvudbry och helt säkert — trots deras ungdom — en hel del gråa hår, när de slogo sina kloka huvuden ihop. De flesta myrorerna vållade bildboken, ända tills de fingo klart för sig att den var "für Kinder". Då, menade de, var det nog inte så farligt, varför den fick slinka med. Emellertid fingo de utlösa sina samvetsbetänkligheter i nästa ögonblick med "litet skäll" på "grannarna i segerfröjden", engelsmännen, vilka synas vara blott litet tålda här nere. En tysk kom och hade i sin lilla resväska några skivor bröd och litet mat. Bröd och mat är man nu rädd om i Tyskland som guldklimpar, varför saken gav den ena tjänstemannen anledning till det ädelmodiga yttrandet: "Det där må ni behålla, vi göra inte som engelsmännen, vi ta inte maten ifrån er." Passera!

Det syns inte många invalider till här nere. De försvinna i den väldiga folkströmmen. De tyska soldater, som nu komma från Frankrike och fångenskapen där, äro ovanligt bra välbehållna. Och det är festligt när de återvända. I varje hus, där någon av dessa krigsfångar väntas hem, har man fejat och putsat och prytt med girlanger och flaggor. Pappersblommor och miniatyrflaggor har man satt på de tyska hemvändande fångarna, och det är verkligt vackra och rörande scener, som utspelas. Och det måste sägas, att hittills har allt sådant tolererats av engelsmännen utan att störas av deras översitteri, som annars kommer till synes litet varstans.

Till andra lidanden ha nu även kommit verkningarna av de ödeläggande översvämningar, som i vår härjat i dessa trakter. Saken är alltför bekant förut, för att här behöva ytterligare omnämnas. Rhen plägar ju varje år svämma över och ställa de lägre stränderna under vatten, men översvämningarna i år ha varit ovanligt omfattande och ödeläggande. I Köln fick man sålunda under den värsta tiden ta sig fram båtledes på gatorna, och det uppstod en veritabel ångslupstrafik för att få livsmedelstransporten o. dyl. i någorlunda jämn gång. Det översta av gatlyktorna var det enda, som syntes över vattenytan, och utåt bygderna stodo topparna av de högsta träden och vinkade som ett budskap om vad som i djupet dvaldes. Flera hus i staden störtade in och orsakade ideliga olycksfall, av vilka många ledde till döden, och ännu flera byggnader underminerades av vattenmängden, och vållar nu dryga arbeten och stora kostnader för deras återställande. Icke minst ödeläggande var störtfloden för vinplanteringarna, där skadorna i mängd och mycket helt enkelt äro ohjälpliga.

Det är sålunda ett härjat land såväl i yttre som inre måtto, som möter resenären i dessa trakter. Molnmassorna ha samlat sig tunga och dystra över den sköna Rhendalen, och det är så få strålar som förmå genomtränga töcknet och lysa upp någon liten vrå. Men i en punkt samla sig dessa enstaka strålar, i en enda förtärande brännpunkt: i nöjeshetsen, som efterträtt krigshetsen. Därifrån drar en njutningshunger och ett nöjesbegär, som fylla sinnena med ett dåsigt "Lass gehen", "Lass gehen" — det är bedövningsmedlet för det arma provade folket. "Det hjälper inte att spara", "det tjänar intet till", "låt oss leva, låt oss le mitt i olyckorna ett leende kallt som is, ett nöjesliv utan vederkvickelse, utan vila, men kanske — med så mycket djupare mening."

Fjärran ligga nu de dagar, då trubadurernas glödande sånger sjönges i doftande rosensnår under vinranksprydd balkonger eller då vilda krigsprop ekade från borg till borg för de järnriddare, som ledde röverierna mot krämarskutorna på Rhen från sina befästa borgar, där de slagit sig ned som rovlystna örnar, oåtkomliga inom de fasta murarna. Då stod chevaleriet i sin högsta blomning,

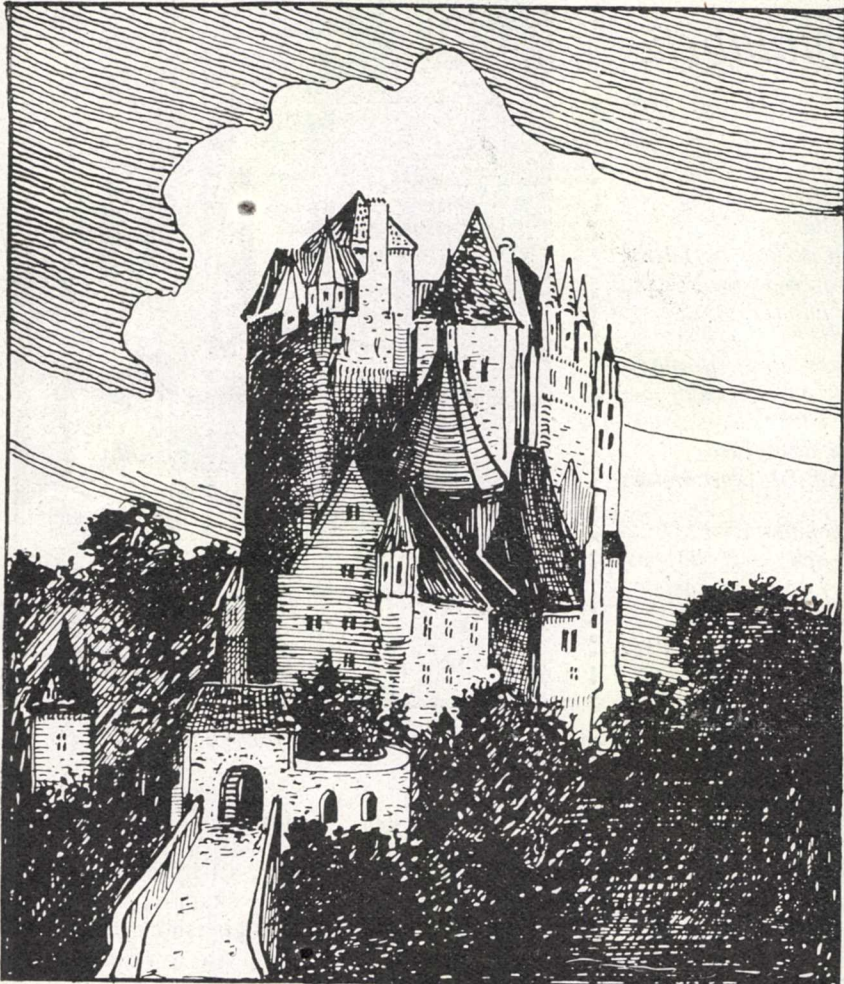

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA—DI—ON — Vetenskapligt

Gränad botas och förhindras. Pris pr burk 3: 50.
CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

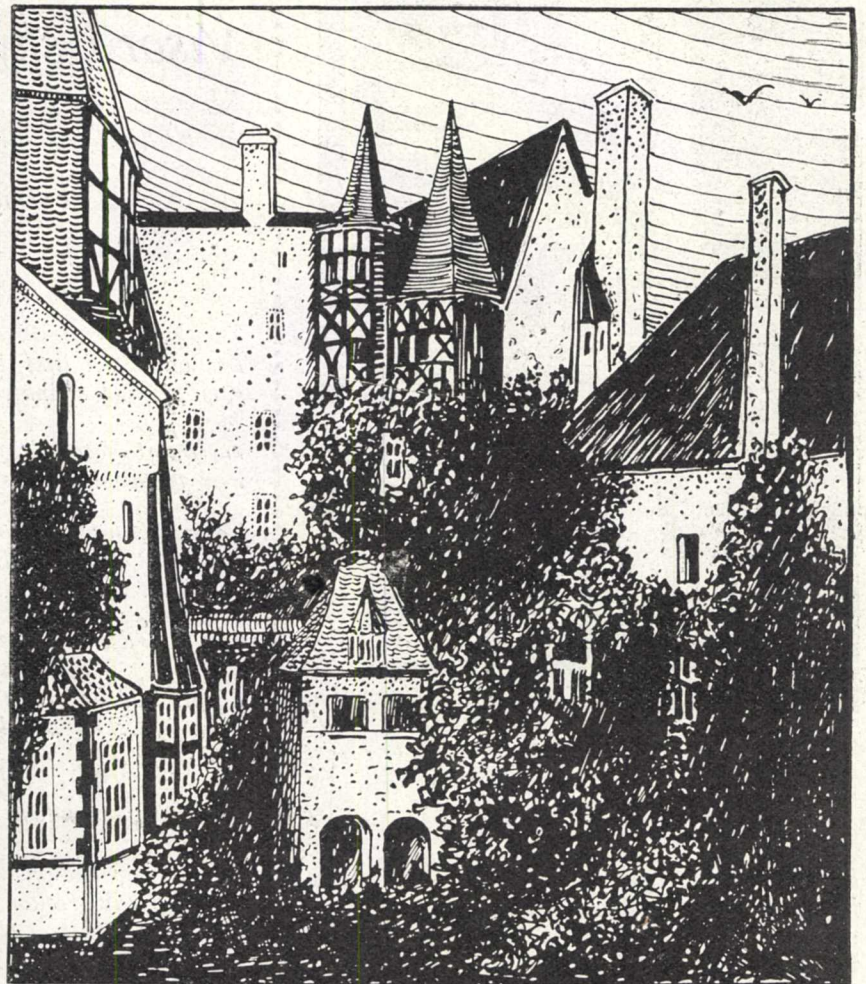
Riks tel. 170 76
Allm. tel. 146 29

Obs! Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6: —.

1920.

• Ragnar Bäcke •

1920.

• Ragnar Bäcke •

Burg Eltz. En av Rhendalens märkligaste borgar. Borgens yttre samt borggården.

nu råder motsatsen här nere, då logo svärmiska borgjungfrur i skuggan av de götiska små slottstornen på vinbergen och deras sluttningar, nu är där öde och tomt, poesien har flyktat för krigsårens hjärtlösa buller och elände, kvar ligger endast begäret efter materiella njutningar hos mas-

san av folket. Vad batar det väl att allt här nere är bördigt och leende, att jorden nu som förr ger skörd tre gånger om året, att våren just i dessa dagar i full glans drar in över Rhendalen, att gullvivorna blomma, syréerna knoppas och hasselhängena slå ut, det gamla är förbi, det innersta som

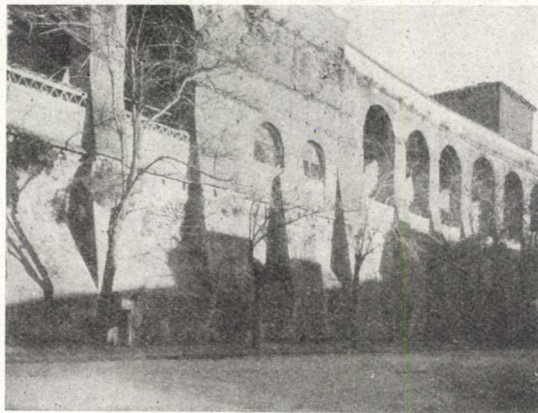
skapade livslusten, de eggande intrycken till kraft och glans och poesi, säregna för tysken före kriget, de äro borta, kvar står endast den tröstlösa anblicken av det hemsökta, slagna och lidande landet.

R. B—e.

Mästaren av Murarna. Av Harald Wägner.

DET ÄR NATT ÖVER ROM, OCH med en bländande glans lyser månen över denna andevita stad. Det är som att vandra genom ett förgånget något, en fördrömd och försjunkna stad, och lyssna till en saga, berättad av ett stort och osynligt väsen, mumlad långt borta ifrån gångna sekel. Kolonner och statyer, orörliga i nattens stillhet som endast de döda äro, ha liksom icke mera sin tunga verklighet av sten, jag ser dem som genom avståndet av århundraden. Där står Porta pinciana, bredryggad med trasigt murkrön, där slingerväxter klänga till anfall, och den kastar en knivskarp skugga över markens matta silverglans. Men över murkrönet lyfta sig pinjernas underbara kronor som bedjande händer mot himlens djupa sammetsblå, lyfta sig i en stum, en översinnlig adoration mot fästets förunderliga renhet, i nattens stora och tigande under. Jag går utmed muren, bortemot de gigantiska försvarsvärk, som kejsar Justiniani härförare Belisarius på sin tid reste för att försvara den eviga staden mot de gothiska barbarerna. Dess torn och murar ha den förstenede orörlighet som seklerna ger åt det, varåt människan vänder ryggen, hon som har den farliga och lyckliga gåvan att kunna glömma. Natten är andestilla, in-

tet rör sig, icke ett ljud stör den mäktiga tystnaden i denna försjunkna stad, som drömer fram emot evigheten. Men det glimmar ett ljus. Kanhända är det den store fältherren Belisarii järnklädda krigare, som vandra med blänkande hjälmar på sina murar och deras svärd slå ljudlöst mot stenarna? Ja, är det icke blossen från deras facklor, som glimma i natten? Eller vad är det för andar som irra här på tysta och månrita

Belisarii mur.

fötter? Jag hör vita kvinnokläder susa, det rasslar av ett litet skratt, av en hög sopranstämman där borta från Belisarii torn. Jag går närmare; i det gigantiska murverket sitter en liten port, och med möda läser jag i månljuset inskriptionen på en marmorplatta: Il maestro delle Mura.

Morgonen därpå, då den klara februarisolen tindrar från en höglå himmel, är jag där igen vid Belisarii torn och drar försiktigt i strängen till klockan som dovt ger genljud inne ifrån tornvalven, och strax därpå öppnas porten av ett kvinnligt väsen med pigga och ganska nyfikna ögon. Jo, "il babbo" är hemma; vi stiga uppför smala torntrappor upp under valvet och så står jag strax därpå inför Mästaren av Murarna.

Om icke Mästaren av Murarna varit ömgiven av en blommande och livlig bukett av unga döttrar, vilka utan tvivel knoppats och slagit ut ur det levande livets fullhet, skulle han ha haft hemortsrätt i längesen svunna sekel. Själv påstår han, att det är trettio år sedan han en dag passerade förbi Belisarii mur och kom på den idén att taga sin bostad där inom dess metertjocka murar, som gjorts för att trotsa den tidens grövsta artilleri. Likaledes påstår han, att han heter Fran-

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

Utanför Belisarii mur.

cesco Rondone och är konstnär. Men detta är likgiltigt. I själva verket är han en man som bott tusen år i detta land eller snarare lika många till. Här sitter han i sin underliga kula och hans konstfärdiga händer förfärdiga den härligaste keramik, som finns i detta keramikens förlovade land. Han har återuppväckt den gamla etruskiska konsten, men givit den ett stänk av den nya tidens gryende skönhet. Men han gör ingen industri, och om han också ej som antikens filosofer går ut på torgen och lär ut sin konst i brokiga pelargångar, så bjuder han vem som helst — men kanske mest bildbara unga gossar och flickor — att hos honom och hans barn lära sig hans konst, men framför allt att lära sig älska skönheten, älska allt som är värt att kallas skönt på denna jord. Han begär ingen betalning för att lära ut vad han vet och kan och känner, och han älskar icke reklam. Och om hans döttrar småle graciöst också åt en främmande journalist, så är det blott emedan deras vittfamnande livsglädje med välvilja omfattar varenda yttring av detta tämligen brokiga liv.

Men Mästaren är som sagt en man som bott tusen år i detta land och lika många till. I sin vita mantel och sitt kyniska filosofskägg är Mästaren av Murarna en vishetsvän som så många andra, som fostrats att fatta och älska livets djupa mysterium i detta av de olympiske välsignade land. Han är en av dem som icke söka sanningen i böcker, där den visserligen icke heller står att finna, men där man så lätt går vilse i doktoresernas oöverskådliga buskage. Han sätter sig i solen vid bröstvärdet på Belisarii mur, långt borta från all bekvämlighet och från kammarens ro, och väntar att vindarna skola viska honom himlens sekretesser i örat, att de ljuva linjerna av pinjer och cypresser som vagga stilla vid en sakta melodi, skola lära honom skönhetens yppersta och klassiska konst. Ja, han väntar att solen vid sin majestätiska gång på detta översinnliga blå skall föra livets klaraste sanningar i hans sköte. Han får dem. Han har, som man endast kan det i detta land, fattat den djupa sinnrikheten i att förtrösta blint på Den som har tid att föda

Visor i skymningen.

I.

DU BLEKA GÄSTVÄN från Oneirons länder,
som hemligt med mitt hjärteblod jag närde —
skön var den gåva, du åt mig beskärde,
dock skall jag dräpa dig med egna händer.

Du blida solglimt över gråa gränder,
som givmilt skänkte, vad min själ begärde —
må du förgäten draga dina färde,
den tysta väg, som ingen återvänder!

Ty intet, intet vill jag hålla kärt,
och intet längta till, och intet hoppas,
och intet sörja, som ej sorg är värt.

Jag vet, det finns en värld, dit jag ej hör —
därute kanske vären ljuvligt knoppas.
Men jag skall ständigt vandra utanför.

II.

Du gav mig endast sorg. Och dock du var
min enda rikedom. Ett barn av nöden,
ej hopp i livet eller tröst i döden,
ej rot och fäste eller värn jag har.

Du gav mig endast sorg. Av blod blev röd
din vita hand och vätt den var av tårar.
Men aldrig mer ditt svek mitt hjärta sårar:
jag slet det ur mitt bröst. Min sorg är död.

Och aldrig mer, när nattens timmar skrida
förbi i långsam och högtidlig gång,
min vän från fordorm vakar vid min sida:

min sorg är död. Det hjärta upphört lida
som jag slet ur mitt bröst. En boning trång
i svartan mull är allt jag har att bida.
PHEMIOS.

Ingång till skolan för bildande konst.

fåglarna under himmelen, att hysa den starka tillit till livet, som öppnar skaparens givmilda händer och kommer ymnighetshornet att flöda. Det finns intet som så avvärjar ödet som det att lättsinnigt luta pannan mot dess djupa och moderliga famn. Så gör Mästaren av Murarna, och för hans klara blick lösas alla tunga gåtor.

Livets kamp bullrar honom förbi, den dånar avlägsen, likgiltig och liksom tillfällig utanför Belisarii metertjocka torn. Men som den vishetsälskare han är, känner han dess enklaste och sinnrikaste hemligheter, dit vi sällan hinna fram förrän vår levnad rinner mot sin aftons djupa hav. Han lyssnar hänryckt till livets stora pulsslag, och det lär honom konsten att stilla glädjas över dess gåva. Han älskar skönheten i den vida värld som är allas, och han skulle aldrig vilja spärra den inom Belisarii torn för att betrakta den avundsjukt. Han löper icke på värdjobanan efter värdelösa ting, Mästaren av Murarna är ingen Diogenes, fast han har filosofens av tunnan kyniska skägg, men finge han oförmodat besök av Alexander den store, skulle han inte be honom om annat än att icke skymma undan solens välsignande sken.

Den största njutning i livet, unge man, säger han, det är — men sprid inte ut det — att leva förnöjsam emot det som livet skänker. Det är mera än tillräckligt att dyrka skönheten och livet! Vällusten och rikedomerna äro värdelösa, men — tillägger mästaren viskande, — tala inte om det!

Och medan vinden spelar i grenverket av lindarna utanför hans torn och leker i hans kyniska skägg, försjunker Mästaren i sina visa tankar som han tänkt i tusen år i detta land och lika många till. Men själv beger jag mig tankfull ut till det larmande livet långt bortom Belisarii torn, ut på min sällan lyckade jakt efter det som Mästaren av Murarna med rätta nämner vara värdelöst...

Rom, våren 1920.

Mästaren av Murarna med sina döttrar.

Bomullstyger = Möbeltyger = Gardiner

Prover på begäran. . . .
Precisera vad som önskas.

* Konstfliten, Göteborg.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Nationernas Förbund. Av Gunhild Palmær.

INNANFÖR STAKETET TILL DEN LILLA täppan framför "Poppelhem", änkefru Wiréns hemtrevliga gamla gård, försiggick ett spännande skådespel. Den som passerade på gatan utanför och kastade en blick in i trädgården, såg de två tävlande — flickan med toppmössan över sitt lurviga hår och pojken med en blick av intensivt intresse i sina bruna ögon — mätta stenkulan, som skulle ned i hålet på sandgången, följa resultatet av kastet, räkna fördelen eller motgången, som uppnåtts; vad fotbolls- och boxningsglans betyder för de äldre, utvecklade individerna i samhället, det motsvaras av "påta kula" inom de spädares krets.

Det var påskafton, och eftermiddagssolen stack varmt på i trädgårdstappan, snödropparna ringde helgmål med sina marmorvita kläppar i det svaga vinddraget, gula krokusar tittade nyvaknade fram ur jordens mörka innandöme, mötte solstrålarna och trodde sig ha vaknat i paradiset lustgård, med frid och fröjd och god vilja bland alla dess inbyggare.

"Nu är det din tur!" flickan följde noggrant kamratens rörelser, stunden var viktig; "det gick fint", förklarade hon ögonblicket efter, "du påtar bra nu", där fanns ingen missundsamhet i tonfallet, ehuru han i själva verket med sitt sista kast lyckats tillskansa sig ett plus.

"Du har lärt mig", svarade han; i röst och uttal fanns en brytning, som skvallrade om främmande ursprung, men orden voro korrekta.

"Mormor säger, du har lätt att lära, du", återtog flickan och räknade med eftertanke sina kulor, "du talar som en svensk pojke snart — mormor och mamma säger, det skulle inte vi kunna, om vi bara hade varit hos er två månader. Men svenska är förstas lättare än tyska", tillade hon tvärsäkert, "åtminstone tycker jag det."

"Kanske det", medgav han, fogligt och allvarligt, "och jag tycker också, det är vackert, ert språk — vi ska lära det i skolorna därhemma, det skall jag säga till, när jag blir stor."

"Gör det", uppmanade hon, "vi läsa tyska jämt och samt och Karin säger, att det är väldigt svårt i andra klass. Så då kan ni gärna hålla på med vårt."

Han nickade: "Det skall vi. Hur många är dina kulor nu?"

"Bara tolv", upplyste hon, "du har visst vunnit tre ifrån mig?"

"Det har jag", bekräftade han, men fäste strax därpå sina mörka ögon begrundande på henne. "Vill du ha igen dem, om vi ska spela mer, så kan du få?"

"Visst inte", flickans skratt ljud friskt, "inte tar man tillbaka vad en annan har spelat till sig — jag kanske vinner den här gången, begriper du. Jo, nu ska vi spela igen, det är roligt att spela med dig."

"Jag tycker det är mycket mera roligt att spela med dig", kom hans artiga försäkran, vilken hon tog helt naturligt.

"Har du sett pojken utanför staketet där?" frågade hon plötsligt, "han har stått där en lång stund och bara tittat. Ska vi fråga om han vill vara med, han har visst ingen att spela med? Jag är säker på, han har ingen mormors trädgård heller att vara i, liksom vi, Max."

"Det har jag inte heller", anmärkte gossen, "fastän jag får vara i din" ... men hon avbröt med ett lite otåligt: "asch, det är ju din också nu, när du är krigsbarn hos mormor!" Och Max gick med tydlig förnöjelse in på argumentet.

"Jag ropar på honom, du?" flickan visade mot staketet, där en annan mörkögd pojke stod med blicken intensivt inriktad mellan ett par spjälor, "han ser lessen ut."

"Gör det, om du vill", Max nickade, hans lust att

få en obekant med i laget var inte särdeles stark, men ville Karin, så fick det förstås bli så.

"Har du kulor?" det burriga huvudet med toppmössan stacks fram mot staketet, pojken därutöver blev en smula röd, ögonen blänkte till: "Jo, jag har!" han visade mot byxfickan, "många stycken."

"Kom in då", manade toppmössan och nickade ivrigt, "du kan få spela med oss, om du har tråkigt. Det här är mormors trädgård, som man får leka i."

Inom tre sekunder var han innanför staketet — hade han sett noga efter, kanske han skulle ha märkt, att snödropparna vinkade liksom ivrigare än förut då han steg in, de ville visst hälsa honom ett "välkommen" i mormors trädgård! —

"Det gick väl bra!" Karin räknade förtjust sina kulor, partiet var slut, och samlingen var ökad med fyra, "och ni har bara tappat två var, fastän jag vann så många. Det är mycket bättre att vara tre än två, då behöver en inte tappa så hemskt många, tycker du inte, Max? Och du med?"

Instinktivt vädjade hon till samförstånd från de bådas sida.

"Jo, det är bra", Max' instämmande kom omedelbart, han hade helt förgätit de första betänkligheterna, det var verkligen tilltalande med spel på tre man hand, Karin hade rätt.

"Det är så roligt, så", där kom bekräftelsen från andra hållet, hon kunde vara nöjd.

"Vad heter du?" just nu, då man tog sig en vilominut mellan spelets spänning, kom hon att tänka på, detta kunde vara ett rätt så intressant spörsmål.

"Gaston."

"Det var ett lustigt namn", i de blå ögonen kom en nyfiken glimt, "det har jag aldrig förr hört, — har du, Max?"

"Nej", Max' svar kom enstavigt, han var upptagen av att ordna sina hjälptrupper för nästa match.

"Du är inte svensk, du heller?" frågan kom plötsligt, "du talar lika lustigt som Max, det hör jag. Är du krigsbarn?"

"Nej då!" den främmande gossen ryckte till, "jag är här med min mamma till påsk, hos mammans syster. I Malmö bo vi — nu, pappa skickade dit oss förra året."

"Och var bodde ni förut då?" Karin fann förhöret ytterst nöjsamt, Max höjde huvudet från kulorna, i blicken kom ett visst, spönt uttryck.

"I Paris — för pappa är fransman —"

"Så livat! Du talar franska ... nej, Max, vad är det åt dig, vad slänger du kulorna för?" hon stirrade i måttlös häpnad på gossen, alla hans kulor hade i vild fart rafsats upp från marken, flögo genom luften och hamnade någonstans borta i diket vid ändan av trädgårdstappan, vad betydde detta?

"Jag spelar inte med — en så'n där!" Max var eldröd i kinderna, hans händer knöto sig, "en så'n där, som har fördärvat oss — *meine Heimat* — — Men vi ska hämnas, hämnas —" orden stockade sig i halsen.

"Försök!" Gaston blev i sin tur högröd, "jag spelar inte heller med dig, kan du tro. En '*boche*'..."

"Tig!" Krigsgossens arm flög opp, slaget mätades, en tiondels sekund senare och slagsmålet hade varit i full gång...

"Nej, vet ni vad! Så *fäniga* ni är!" mellan dem båda stack toppmössan blixtnabbt upp, Karins högra hand fick fatt i Max' arm, hennes vänstra sträcktes mot Gaston, ögonen tindrade av beslutshet, "ska vi inte spela kula mer, därför att en kan franska och den andre tyska? Det var det fjolligaste — hör ni, det allra fjolligaste! — jag nånsin hört. Fy dig, Max!"

"Det var inte därför", gossens svar kom otydligt,

mu mlades fram, men kinderna voro inte så högröda längre.

"Jaså, då var det för ingenting alls då? För vi talte bara om det. Och så att Gaston bor i Malmö — det kan du väl spela kula med honom för, kan du inte?"

"Jo — jo visst, men..." Max erfor instinktivt intrycket av kalldusch kring öronen på sig.

"Och du då", nu vände sig toppmössan åt andra hållet, "du var glad, att vi ville leka med dig nyss, för du har ju ingen annan — eller har du?"

"Nej — men, om *han* inte vill..."

"Det vill han visst, om du är snäll och inte säger öknamn, för det får man inte, aldrig nånsin i mormors trädgård, hör du det?"

"Ja, visst att jag hör..."

"Nå, då vet du det också", hon släppte taget kring deras armar, "och när vi kunde spela nyss, så kan vi spela nu med, det begriper ni. *Varför* skulle vi inte? Vi spela ju precis likadant som vi gjorde förut — gör' vi inte?"

Detta faktum stod inte till att förneka, de voro precis desamma nu som för fem minuter sedan, kände bara varandras namn sedan dess — men kunde den saken anses förstöra nöjet, som de förut erfarit av varandras sällskap? Var där någon mening i det?

"Kom då, så leta vi rätt på Max' kulor", ljudet avgörandet hastigt, "de föll borta i diket, det såg jag, och om vi leta alla tre, så hitta vi dom nog och hinna ett parti till. Hur dags skall du vara hemma och äta ägg, Gaston?"

"Klockan sju", kom svaret, "jag hinner spela", Gaston lät ivrigt.

"Det var bra, Max och jag få vara ute, tills det blir skymning. Hur många ägg tänker du äta?"

"Åh, ett eller två, tror jag."

"Det var inte mycket — hur många sa' vi, Max?"

"Fem stycken."

"Ja, det är bättre, och mormor säger, Max skall äta så många han nånsin kan. Utan att bli sjuk, förstås, för det får han inte."

"Här är en kula", ropade Gaston, och: "här har jag två", kom underrättelsen från Max i samma nu, toppmössan nickade belåtet: "Jo, vi ska bara skynda oss, så ha vi dom nog strax! Se'n få vi spela, nu är det Gastons tur att vinna ett slag, tycker jag."

En timma senare gick solen ner; snödropparna lutade sina huvuden i stilla ro, krokusarna slöto sina ögon och började drömma igen, skymningen svepte sig kring mormors trädgård.

"Ajö med dig", sade flickan och gav den främmande lekkamraten sin hand, "om du vill, kan du komma igen i morgon, då är det påskdag och solen skiner nog hela dagen — vill du?"

"Förfärligt mycket. Ajö, Max, jag kommer."

"Tag kulorna med!"

"Visst, visst — och jag har fler hemma, dem kan man dela alla tre, ajö."

I salen, där bordet stod dukat med påskens soliga liljor, strök mormor håret ur sin "krigsgosses" panna och såg honom in i ögonen. Och sedan kysste hon flickans kind: "Så har ni lekt med varandra, tre barn från skilda folk", sade hon, "och du, lilla kloka tös, band samman igen, när det hotade att brista. Så blev det ett helt 'nationernas förbund' av leken i min trädgård! Gud give vi finge många små hurtiga hjälperskor som du i världens alla hörn — kanske stode vi då målet nära, oändligt mycket snabbare än vi nu våga hoppas! Målet till 'nationernas förbund' — skola vi tro på dess spirande brodd i uppståndelsens gryning? Är det hos er, våra små, som vi få söka svaret?"

O. B. SJÖGREN
JVELERARE

DROTTNINGGATAN 80

HÖRNHuset AV KUNGSGATAN

KONSTNÄRLIGT HAMRAT
SILVER, SKÅLAR, BONBONIERER, SKEDAR M. M.
TILL FACILA PRISER.

Mikael. En Lundatyp, skisserad av Einar Mark.

DET VAR LÄNGESEDAN VÅR. EN mjuk, fuktig värme svepte genom gatorna, det nyutspruckna lövet i Lundagård och Botaniskan lyste så spädgrönt som de legio slätt-, vår- och bohem-poeternas vanliga rimmerier om våren och snåren och skyar och byar och sippor och hippor och nippertippor och krokus och hokus pokus, och på den knaggliga Norra Vallgatan kom Mikael seglande, han hade studentmössa i anseende till årsens tid, vårligt uppslupna galoscher och mossgrön vinteröverrock, den senare för att dölja sitt eki-peringselände i övrigt.

Mikael gjorde en försiktig lov förbi kryddkrafslådan i hörnet, där han en gång i tiden lyckats tillnarra sig en flaska bludder på gips, vilket var hans benämning för krita, och trampade vidare, ej olik en stor ångvält: gatan såg alltid en aning tillplattad ut, sedan han passerat, massiv och präktig, ty ingenting bet på hans corpus' omfångsrikedom, och hans fötter voro till den grad breda, att han med säkerhet borde ha kunnat gå på vattnet med dem,

om han inte i likhet med Petrus hade saknat tron. I själva verket var Mikael en högst sorglig hädare, och att en nådig Försyn försörjde honom som en lilja på marken och en sparv under fästet, utan att han vare sig sådde eller skördade något, allra minst lärdom, var mera nåd än förtjänst. Detta faktum tog Mikael som den naturligaste sak i världen, lika självklar som att han faktiskt under tretton års trägen universitetsvistelse levte på sina (mer eller mindre) goda vänners nåd samt på sitt obestriddliga anseende som Lunds ende verkliga överliggare.

Den naive novis, som till äventyrs inbillat sig, att han förvärvat sig Mikael's eviga tacksamhet och ögonblickliga högaktning genom en vigg eller två, hade emellertid varit mer än lovligt naiv. Mikael höll styvt på sin värdighet och betraktade det helt enkelt som en grace, att han över huvud nedlät sig till att viggas. Att han var ganska frikostig på dylika gracer, var en annan historia.

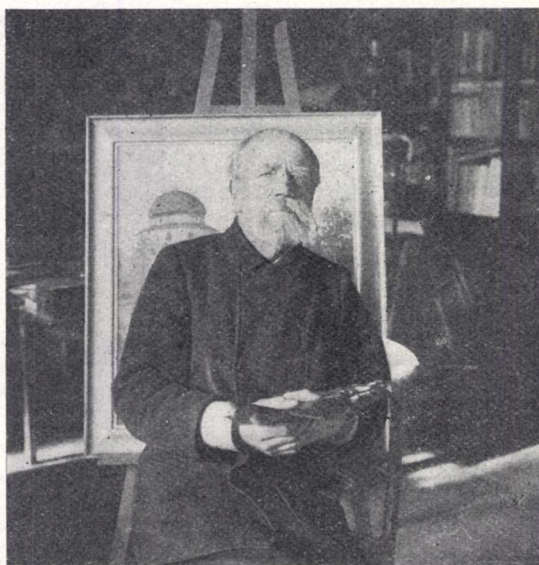
Aldrig släppa av på sin pondus, det vore döden i grytan bums! Och det var onekligen mitt i all misär en viss värdighet över Mikael, där han gravitetiskt stegade hem mot sin kinesandes vindslåda i Vallgatan 20 mellan hemtrevliga små ruckel till trähus. Slätrakad som en prelat med vördiga glasögon och svalande kinder under studentmössan, förmöget korpulent med tryggt sävlig gång, kunde han tas som allra minst docent av den enkla brackan. Och hans ousinliga svada, kryddad med

raljant och vanvördig överlägsenhet, kunde imponera till och med på en bankkamrer.

Mikael klev mödosamt och varsamt uppför vindstrappan, den knakade och gungade under hans tyngd. Han steg in och såg sig bister omkring: hela möblemanget bestod av en skraltig järnsäng, en lavoar med defekt tillbehör och för resten ingenting. Mikael's goda humör sjönk kvicksilversnabbt, och han tänkte med avund och bitterhet på den blodsugaren Perm, som innehade dubletten å nedrä botten av det lilla trähus, de bebodde: Perm betalade hyran för hela rucklet, och Mikael kinesade i vindskupan. Anordningen hade sina ekonomiska fördelar men var inte dess mindre en blodig förolämpning mot en vida äldre kamrat, stred dessutom mot varje kuty, vilken bjuder, att kinesen bör ligga i sängen och värden på sofflocket eller i slemmaste fall på golvet. Mikael retade upp sig allt mer och beslöt att gå ner och avyttra några välvalda salvor mot Perm, det lättade alltid något.

Motiv från Visby. Av Victor Forssell.

Victor Forssell.

Perm satt i den amerikanska gungstolen, han såg höggradigt dysterkvist ut och for upp förskräckt.

— Så, var det bara du, sade han sedan, synbart lättad.

— Det var, min själ, inte bara det, sade Mikael förgrymmat. Vad är det med dej, är du inte fullt frisk?

— Jag kan inte ordna hyran, sade Perm. Så i morrn får vi flytta.

Mikael satte sig tungt i soffan, den jämrade till under denna lömskt plötsliga belastning. Där satt han och molteg tvärhåpet en stund. Så kom det:

— "Vi", sa du? exploderade han. Jo, det är snyggt! Här går du och syltar in dig och ... lever över dina tillgångar och ... kan inte klara dina förbindelser. Och så ska jag — Jag!! — bli lidande på det. Du borde skämmas!

— Vad menar du? stammade Perm, paralyserad av denna grandiosa fräckhet.

— Flytta du, bäst fanen du vill, fräste Mikael, och hans dubbelhaka guppage av moralisk upprördhet. Jag stannar.

— Men jag går, sade Perm. För jag längtar inte överdrivet efter ett rendez-vous med min värd.

Därpå gick Perm, och i nästa nu kom värden. Det var en liten trädgårdsmästare, nyinflyttad till stan för terminen. Han hade ingen aning om Mikael's kinesning och kände honom inte ens par renommé. Därute kvällades det redan, endast ett blekt melankoliskt ljus listade sig in genom de låga små fönstren, och vårvällens elegiska skymning insvepte barmhärtigt skavankerna i Mikael's dress. Han reste sig i all sin välfödda bastanta värdighet och bad med en nådig gest den lille trädgårdsmästaren sitta. Den lille trädgårdsmästaren, som i går varit som ett litet men dock rytande lejon gentemot kandidat Perm, satte sig på yttersta kanten av en pinnstol nere vid dörren, han var imponerad och ganska förlägen.

Och nu började Mikael tala, han talade länge, myndigt och nedlåtande, och den lille trädgårdsmästaren blev allt mindre, där han satt på sin yttersta kant, under denna förbindligt förintande väl-talighet.

Det smärtade Mikael mycket att erfara, att hans vän och släkting, kandidat Perm, inte kunde uppfylla sina enklaste ekonomiska skyldigheter. Han, doktor Mikael, hade varit borta från Lund en tid, och det måtte han säga, att den anda av ekonomiskt och annat lättsinne, som han funnit utbredd i gamla

.....
som först nu dragits fram.

har han — man vågar icke säga trätt fram, utan snarare dragits fram i och med denna utställning, den första separata han haft. Man kan ju förstå, att hos en man, som alltid levat i enslighet och som mest dragits till det fint lyriska, ingen större utvecklingskurva skall göra sig märkbar; men i stället har nästan allt en äkthet, som vinner ens hjärta: här är en värld, till vilken intet larm utifrån trängt in och vars anspråklösa fröjder i stället daggen kysst och solen smekt. Man gläder sig åt att dessa saker sent omsider blivit dragna fram ur sitt skymundan.

Ett 50-årigt konstnärsskap

I VICTOR FORSSELLS UTSTÄLLNING PÅ Salong Strindberg lägger man bland många andra fina idyller märke till en mycket liten duk, som visar en gammaldags vagn, vilken rullar fram på landsvägen; man ser den blott bakifrån, men där är plats för två därinne — — Vilken intagande skälmskhet, vilken fin gråce i den tavlan, som även genom sin färgskala för tankarna till franskt sjuttioal. Den målare, som gjort denna och andra små fina saker, är nu en sjuttioårs man; över femtio års konstnärsskap har han bakom sig — över femtio år av dröm och av studium i framför allt svensk natur, sedd genom ett lyriskt-svärmiskt temperament. Först nu

MINA LEVNADSMINNEN. Av Helena Nyblom.

(Forts.)

KÆREHAVE, SOM LÅG ALLEDELES intill farmors jordegendom, var en tråkig liten skog, utan större och vackrare träd, med ett besynnerligt, otillgängligt snår. Ingenstans kunde man sitta ned på marken, men om våren vimlade där av sippor. I mitten av denna så kallade skog låg en paviljong, där då och då festligheter gingo av stapeln. Bland annat brukade det hållas bal där efter fågelskjutningen. Vid detta tillfälle sköts det till måls på en träfågel, som var placerad på en hög stång. Den som var nog lycklig att skjuta ned den, blev belönad med en premie, bestående av en bägere eller något liknande. Jag har aldrig varit med om dessa baler, men som halvvuxen flicka har jag med en viss beklämd vördnad sett in genom fönsterna på den stora danssalen, där ståndspersonerna voro församlade, somliga i uniform, ja, till och med med ordnar — och där Ringsteds unga damer väntade i sina bästa tyllklänningar. Där härskade oftast djup tystnad, till dess militärmusiken bröt ut i trumpetstötter, och balen började.

Jag hade alltid en brännande längtan efter skogen, den riktiga skogen, som låg så långt borta från Ringsted. Den vita, dammiga landsvägen sträckte sig i en rak linje så långt ens ögon kunde se. En dag sprang bror Holger och jag bort längs denna väg, som lockade så underligt mot det obekanta. Det var vår med blå himmel och drivande skyar. Vi träffade då på en liten lund, som låg på en åker. Den bestod av mycket vackra och slanka unga popplar och ekar, vid vilkas fot gräset var fullt av vårblommor. Det var många fåglar som sjöngo med detta alldeles särskilt lyckliga tonfall, som man blott hör den första vårtiden, och över fälten kommo då och då friska vindpustar fladdrande som hälsningar från fjärran — kanske från havet, Vi voro ivrigt sysselsatta med att plocka blommor — barn måste ju alltid riva av allting! — och talade icke med varandra. Men plötsligt sade en av oss: "Så här måtte det bestämt ha sett ut i paradiset", och den andra

Lund, berört honom ytterst pinsamt. Den här lilla affären skulle han emellertid ordna upp, fastän han då egentligen inte var sinnad att lägga hyende under lasten, och fastän han då sannerligen måst träda i breschen för sin slarver till släkting åtskilliga gånger vid det här laget! Men förrän inom en vecka vore det inte lämpligt för honom, doktor Mikael, att göra utlägget. Såsom en garanti kunde han emellertid erbjuda sig att egenhändigt och personligen stanna kvar i dubletten till dess, Perm finge bo i vindsrummet under tiden. Och, som sagt, om en vecka...

Saken uppgjordes och bekräftades av Mikael med en nedlåtande liten klapp på den lille trädgårdsmästarens axel, denne såg smickrad och tröstad ut, när han gick. Mikael drog sig in i dubletten, Perm i vindskupan. En framställning från den senare att åtminstone få flytta upp en del av möblemanget, avslogs med bestämdhet. Och när Perm under veckans lopp lyckades anskaffa hyresbeloppet, lände det till ingen som helst ändrande åtgärd: det var ju dock Mikael, som de facto klarat skivan. För resten sade värden ifrån, att om inte doktor Mikael stannade kvar i dubletten, fick kandidat Perm flytta i alla fall, han litade inte längre på kandidat Perm.

Sådan var Mikael.

svarade: "Det var just vad jag tänkte på!"

Annars var en av de vanligaste promenaderna en vandring till kyrkogården, dit jag följde de vuxna. Holger gick aldrig med. Ringsteds kyrkogård ligger alldeles invid landsvägen, varifrån den är skild genom en lång, vit mur. Alldeles vid hörnet av muren är den Roedska familjegraven, en rätt stor plats, där småningom hela min familj har blivit lagd till vila. Hela platsen är övervuxen med murgröna, som täcker alla gravkullarna, går upp utefter muren och till och med har klättrat upp i två träd, som växa där inne. Dessutom fanns där i min barndom två stora rosenbuskar med vita rosor, som doftade starkt. Kanske är det minnet av detta, som gör, att jag alltid blir sorgsen till mods, när jag ser och luktar på vita rosor:

"*Tout ce qui est court.*"

Vi buro alltid en massa blommor med oss ut till kyrkogården och hade ett slags nöje av att se, hur omsorgsfullt alla gravarna där ute voro vårdade. — Men trots det hade jag en beklämande känsla av att detta skulle kallas sommarnöje.

Men åtminstone en gång, medan vi voro i Ringsted, företogs en utflykt till *Haraldstedskov*, och det utgjorde sommarferiens glanspunkt. Då vi voro rätt många, och alla skulle med, användes vanligen en höskrinna, däri det lades hö med tjocka filter över som bänkar på tvären. Ole Greisen var naturligtvis kusk med lilla Holger bredvid sig, och far, mor, alla tanterna och jag togo plats i vagnen, där det dessutom var uppstaplat korgar med mat och dryck. Farmor var aldrig med.

Så rullade vi ut över Ringsteds ojämna stenläggning, tills vi kommo till landsvägen, där det gick raskare. Vädret spelade en stor roll, och då man i Danmark aldrig kan vara säker på vädret i två timmar, såg man oupphörligt forskande upp emot himlen och gissade på solsken eller regnväder.

Det var underligt högtidligt, att äntligen komma ut till *Haraldstedskov*, som lyfte sig på sluttningarna över den stilla, melankoliska sjön. Det var ju här ute vid källan, som kung Magnus hade mördat Knut Lavard, om vilket Henrik Rung har skrivit den härliga balladen till Hauchs lika vackra ord:

*Kong Magnus han rider
Med Kæmper ved sin Side.
"Vi gæste vil Knud Lavard
Og se hvor han mon lide."
Kong Magnus han stirrer
Mod Sværdet ved sin Lænd.
"Ham hilse Danmarks Piger,
Mig følge Danmarks Mænd!"*

Och så den sista, vemodiga strofen:

*"O Danmark, på Rænker
Du aldrig dig forstod.
Det har du tidt betalt med
Dit dyreste Blod.*

Det föreföll mig som om denna tragiska händelse en gång för alla hade satt sin prägel på *Haraldstedskov*. Det var en patetisk, allvarlig skog, där man inte hade lust att skratta eller leka. Det susade så underligt tankfullt i de höga bokkronorna, och sjön låg så hemlighetsfullt stilla. Medan jag gick ensam omkring på sluttningarna, tyckte jag, att jag hade kommit århundraden tillbaka i tiden.

Men så ropade tante Line. Hon hade varit inne hos skogvaktaren och kokat kaffet eller chokladen, hade dukat bordet under träden och trakterade oss med alla de goda saker

hon hade fört med sig. Då var man ju med ett enda språng borta från alla historiska händelser och mitt inne i de hembakade kakorna. Men det var med en suck av längtan man såg skogen försvinna, när man åter satt i vagnen och rullade in mot Ringsted.

*

Så småningom upplöstes det gamla Ringsteds hemmet. Först dog Signe, därpå farmor och Ole Greisen. Gården såldes, och de tre gamla tanterna flyttade in i en liten hyrd våning. Slutligen var endast tant Line kvar i livet, och hon dog nittio år gammal.

I stället för envåningshuset i *St. Hans Gade*, byggdes en större hyreskasern. Trädgården förstördes, och då jag sist var i Ringsted, såg jag blott resterna av det stora päronträdet (som Roed har målat) sticka upp på gården med ett par sorgliga svarta grenar, som en fallen krigare på slagfältet. Icke ett spår av det gamla återstod.

Egentligen borde det vara det naturliga, att platserna försvunno samtidigt med de människor, som ha besjälats dem. Det är strängt taget så underligt, att döda ting kunna hålla sig så mycket längre än deras ägare. I min ägo har jag några servietter, stora som dukar, märkta med året 1780. Dessutom kom på min del ett litet skåp i svart polerad ek med mässingbeslag, som av kännare anses förskriva sig från sextonhundratalet. Farmors konfirmationsklänning har också stannat i familjen. Den är sydd med "Watteau-veck" i ryggen och är av karmorinrött siden, fodrad med mycket grovt bomullstygn, nästan som säckväv, och sydd med ofantligt långa stygn. Däremot finnas ännu broderier på örngott, som äro mycket fint sydda och med mycket vackra mönster.

Tanterna ägde ännu lappar av gamla sidenklänningar från farmors och farmormors ungdom. Det var siden, tjockt och styft som läder, ibland utomordentligt vackert både i färg och mönster. Jag minns ett stycke, vari voro invävda frukter: vindruvor, persikor o. s. v., som påminte om ett holländskt "*Stilleben*". En sådan klänning kunde ju räcka en livstid, och den, som bar den, hade blott en festdräkt. Nu återstodo dock endast ett par lappar. Själva klänningen hade farmor bytt bort mot bomullstygn av kringresande judar, som ju nog visste, vad de gjorde. Det skedde på den tiden, då man målade över gamla väggmålningar och satte upp fula papperstapeter i stället. Något tidigare hade man "förskonat" våra gamla kyrkor med att vitkalka deras inre. Men människorna ha ju aldrig förstätt att sätta värde på, vad de haft!

Jag tycker, att man själv egentligen blott tänker med samvetsagg tillbaka på svunna dagar. Hur tanklöst tar man inte i sin sjudande ungdom emot allt det goda och mogna, som räckes en av de mest kärleksfulla händer!

*

När jag var i Ringsted, gick jag egentligen alltid och väntade på den lyckliga dag, då jag skulle få tillåtelse att åka till Vigersted. Vigersted låg en god mils väg från Ringsted, och då för tiden var pastor Dorph präst där ute. Han bodde i prästgården med sin andra hustru och deras dotter Christine, som var min bästa väninna. Hon gifte sig sedan med sin kusin, senare professor Anton Dorph.

Kyrkan och prästgården lågo djupt nere bakom ett par små höjder, på alla sidor omgivna av stora åkerfält. Vägen, som förde dit, gick i otaliga slingringar förbi alla dessa åkrar, och när man såg kyrkan alldeles nära,

Från den politiska vår-

Förre statsministern Zahle.

Efterträdaren statsministern Liebe, som även avgått.

Konung Christian återvändande
ridtur den

måste man åter göra en lång omväg, innan man nådde den. Jag tyckte det var som att åka i en krånglig labyrint, innan man äntligen kom fram till slottet, där den förtrollade prinsessan satt gömd. Prinsessan var ju min högt älskade väninna, och den gamla prästgården var trollslottet.

I verkligheten var det långt ifrån något slott, utan en gammal, ganska förfallen gård, byggd som andra själländska bondgårdar i en fyrkant, sammanhängande med loge och ladugård och med en låg inkörsport. Stenläggningen på gården var något ojämn och skrovlig, med gräs mellan stenarna. Men där på trappan stod prästen och hans fru och min kära Christine och önskade mig välkommen.

Pastor Dorph var redan då en rätt gammal man. Han var liten till växten med grått hår, hög panna och små fina drag. Hans ögon voro små och rödkantade och hade det allra älskvärdaste uttryck, fullt av både godhet och skämt. Hans hustru däremot var en hög, bredaxlad kvinna med grova drag, tjock näsa och mun och stora händer. Men också hennes uttryck talade om godhet, och jag tror mig aldrig ha hört en så mild röst som hennes. Hon talade nästan alltid mycket sakta.

Christine var lätt och livlig som en liten fågel och liknade mest sin far. Den mest framstående egenskapen under hennes ungdom var den, att hon var entusiastisk, obekrivligt entusiastisk, antingen det gällde människor, natur, musik eller böcker. Men som de flesta entusiastiska människor hade hon icke ordet fullt i sin makt. När hon ville beskriva något, som hänförde henne, kröp

hon ihop och satte fingerspetsarna i munnen. Ofta kunde hon då bara säga: "Åh! — Åh!" Men hennes söta ögon strålade och blixtrade av hänryckning.

Hon och jag lågo i samma rum, en liten kammare, som vette ut mot kyrkogården, ja, till och med låg djupare än den, så att vi hade kors och gravstenar direkt utanför vårt enda lilla fönster. Det föreföll mig i början litet kusligt, men Christine försäkrade, att det just gav henne en sådan känsla av hemtrevnad, och jag vande mig snart därvid.

Förresten hade prästgården många roliga gamla rum. Den stora, mycket låga matsalen vette ut mot gården. Jag minns blott, att det i detta rum stod ett långt, gästfritt bord, där jag har ätit många lantliga måltider. Det fyrkantiga, litet mörka vardagsrummet vette också mot gården. Där stod pianot, och där uppehöll vi oss bara då vi gjorde musik. Om sommaren, som var den årstid, då jag alltid besökte Vigersted, satt familjen alltid i trädgårdsrummet, som var ett hörnrum, som genom en brant trappa stod i förbindelse med trädgården.

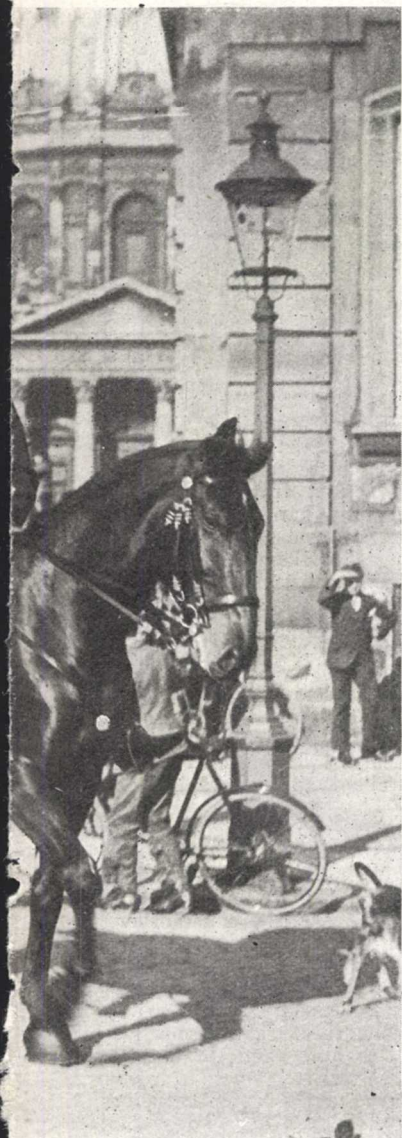
Till höger om denna trappa var en hög mur av grovhuggen sten, över vilken kyrkogården befann sig. Trädgården, som gick ned-

för en sluttning, var icke vidare väl hållen. Den utmärkte sig varken för blommor eller vackra anläggningar. Däremot fanns där en mängd goda fruktträd och i synnerhet en

Det stora socialdemokratiska mötet i Fælledparken

stormen i Danmark. :-

... till Amalienborg efter en
30 mars.

Folketingsman Neergaard på väg till konungen.

Stauning.

rikedom på utmärkta bärbuskar. Christine och jag uppehöll oss timtals bland krusbärsbuskarna, där vi omväxlande smakade på alla de olika slagen. I början samtalade vi livligt,

men efter handen dog samtalet bort. Vi blevo mer och mer passionerat sysselsatta med att plocka och sluka alla de härliga bären, som hängde i stora klungor på baksidan av grenarna.

Vi företogo oss rakt ingenting, utan drevo omkring i naturen, så lång dagen var och talade med varandra, om vad vi läst under vintern, och förresten om alla möjliga ting mellan himmel och jord. I den perioden läste jag mest fransk litteratur. Jag hade läst alla Victor Hugos dramer i sträck och fann dem mycket blodfulla och dramatiska. Vi svärmade bägge två till en viss grad för Octave Feuillet, som då, under andra kejsardömet var mycket på modet. Det var så överväldigande mycket kärlek i alla hans romaner, och så handlade de bara om grevinnor och andra förnäma damer, som hade fullt upp av eleganta toaletter, vagnar och slott. Det var något så behagligt flott över det hela! Den, som dock genom sin mejslade och koncentrerade stil kanske mest fängslade och bestack mig, var Mérimée. Jag beundrade både *Colomba* och *Carmen* som mästerverk, och ännu i dag tycker jag, att han har ordet och stilen underbart i sin makt. Det iskalla i hans upfattning av allt mänskligt märkte jag inte då för tiden. Samtidigt läste jag Auerbach, vars

"*Barfüssele*" jag hade fått till min konfirmation, och jag rördes både över den och över hans *Dorfgeschichten*.

Med åren har jag kommit till den övertygelsen, att bildade människor aldrig kunna beskriva bönder riktigt. Vi kunna inte sätta oss in i deras tankegång, och författarna göra dem antingen för fina och poetiska eller för grova och känslolösa.

Säkert tänka inga bönder så sammansatt och poetiskt som t. ex. Auerbach eller Björnson låter dem tänka, icke heller så rätt och materiellt, som Strindberg skildrar dem. Björnson sade en gång, att den enda, som hade förstått och framställt dem riktigt, var George Sand. Enligt min åsikt gäller detta blott en av hennes böcker "*Francois le Champie*", som är enastående i enkel och sann naivitet. Och så är det ju en annan diktare, som jag långt senare lärde känna, nämligen Turgenjew, som med underbar klarhet och rörande deltagande har skildrat den ryska bonden. Dock har han aldrig skrivit en hel bonderoman, utan blott låtit en och annan representant av folket uppträda i sina noveller, i synnerhet i *En jägares dagbok*.

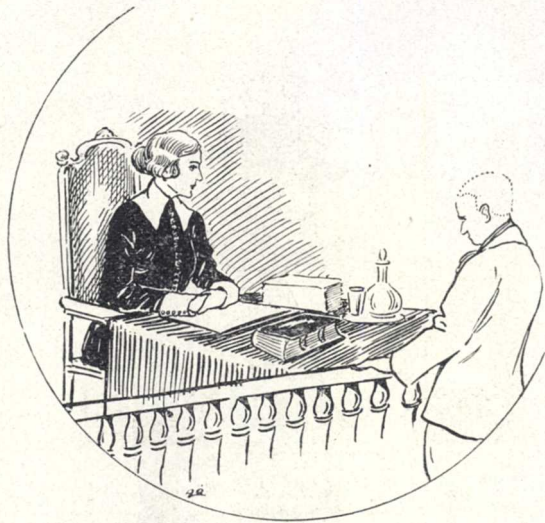
Men när man är sexton år, är man ju icke så kritisk. Man har en våldsamt läs-apptit, liksom man på det hela har en god aptit, om man är frisk och sund. Vad som dessutom utmärker denna första ungdom är eller var i alla händelser en oemotståndlig lust att skratta — åt allting — och allra mest åt ingenting.

(Forts.)

med en av de 20 talarstolarna. H. Damgaard foto.

“Mannen” blir “person” och kvinnan blir domare och präst.

I DESSA DAGAR HÄLLER MAN PÅ MED att påta på ett litet ord i grundlagen: i stället för “man” skall där, efter vad regeringen föreslagit, i vissa paragrafer stå “person”. Och vad den där “personen” kan vara för en, det antyda våra vinjetter, som visa kvinnan i predikstol och vid domarbord. För resten är det meningen, att hon skall kunna komma ända till konungens rådsbord — dock icke i sällskap med sin man, ity att regeringsformen uttryckligen kommer att förbjuda, att två makar samtidigt hålla hand om statens roder.

De sakkunniga i fråga om kvinnors tillträde till statstjänster, på vilkas betänkande den k. propositionen vilar (de ha som bekant haft en kvinna, fru Emilia Broomé, till ordförande, och bland de övriga tre finns ännu en kvinna, jur. kand. fröken Mathilda Staël von Holstein), ha som sin uppgift haft blott att avlägsna grundlagens hinder för tillträdet till högre och ett flertal lägre statstjänster eller m. a. o. att ur grundlagen få ut “mannen” och i stället få in “personen” — hela den omfattande frågan om kvinnornas ställning i statstjänst kommer senare, och allra tidigast nästa riksdag, att bli föremål för särskild lagstiftning. Något så särskilt revolutionerande ligger det f. ö. icke i att ministrarna hädanefter blir “personer”. I både England och Tyskland ha kvinnor rätt att bli regeringsmedlemmar, och i Italien, vars svartögda donnor ju dock aldrig räknats till kvinnoemancipationens amazoner, ha kvinnorna samma rätt som männen att bekläda alla offentliga ämbeten, förutom domarens och dem, som innebära politisk maktbefogenhet.

Det mest uppseendeväckande i det nya förslaget är ju, att kvinnor enligt det skulle kunna bli både domare och präster. När den första kvinnliga advokaten framträdde, baxnade folk; nu får man åtminstone vid Stockholms rådhusrätt se flera kila ut och in med sina portföljer, och ingen häpnar längre. Sakkunniga ha tydligen nu, och väl ej med orätt, resonerat som så, att finne folk väl se kvinnan vid domarebordet, skulle det strax icke vara någon märkvärdighet längre; och om någon, bör väl hon kunna fälla en salomonisk dom, åtminstone i det berömda fall, som gett upphov till det bevingade ordet. Vad kvinnor som präster beträffar, vore det meningen, man skulle gå varsamt fram. Ingen församling skulle mot sin vilja kunna påtvingas en kvinnlig präst. Och f. ö. gäller det väl om någon här, att vad som är dåligt skämt i Heidelberg, är sanning i Jena: en kvinnlig präst i t. ex. det scharntaunskt stränga Göteborgs stift skulle vara en hädelse, men i Stockholm skulle hon kanske snarare bli betraktad som en hymn, bli välsedd och — välhörd...

Däremot ha sakkunniga som bekant ej velat släppa fram kvinnorna till diplomat- och konsulära befattningar. Riktigt nog, ty det är högst troligt, att en kvinnlig svensk konsul i Peking eller Rio de Janeiro skulle bli betraktad med förvåning och skräck.

Som bekant är princip ett och verkliga livet ett annat, och våra vinjetters framtidsmålningar syfta blott på principen. I verkligheten blir det — åtminstone ännu så länge — ej många kvinnor, som komma att trängas kring vare sig statsrådsbord eller domarbord eller överhuvud taget något de högre värdigheternas säte. En undersökning rörande antalet akademiskt bildade kvinnor visar, att på 45 år ha 798 kvinnor avlagt akademisk examen, och av dessa kunna högst fyrahundra betraktas som färdiga för statsämbeten. Och allra minst är det något överflöd på kvinnliga jurister eller teologer: blott 13 kvinnor ha avlagt juris kandidatexamen och 9 teol. kand.-examen.

E. TH.

HYLIN'S EAU DE COLOGNE ”E·d·C·”

har en utsökt frisk, behaglig och varaktig doft och verkar styrkande på nerver och hud. Den exklusiva damvärldens favorit-Eau de Cologne. Köp en flaska på prov. E·d·C· säljes överallt.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Brita Sparrman. Hulda Wahlström.

EN AV JÄMTLANDS MERA FRAMTRÄDande personer, änkefru Brita Sparrman, född Lithander i Vestbyn Frösön, ingick den 5 april i sitt 88:de år.

Fru Sparrman hör till den gammalsvenska kvinnotypen som i sig förenar ett nobelt tänkesätt, ungdomligt sinnelag och varmt hjärta och som förskaffat henne en hedersplats i den stora släkt och vänkrets som hon tillhör. Hon är även en av de få damer som fortfarande bär den lika vackra som klädsamma jämtlandsdräkten.

Bibliotekarien fröken Hulda Wahlström i Stockholm fyllde den 9 d:s 60 år.

I 39 år var fröken W. lärarinna vid Kungsholmens folkskola och först på sin 60-årsdag lämnade hon denna sin befattning. Nästan lika länge, eller i 36 år, har hon varit föreståndarinna vid Kungsholmens församlingsbibliotek.

Detta bibliotek intar den absolut främsta platsen bland Stockholms församlingsbibliotek, uppvisande mer än dubbelt så stor frekvens som det, vilket kommer näst därefter i ordningen, och det är till stor del fröken W:s förtjänst att församlingsbiblioteket nått den utveckling det nu äger. Med en kolossal arbetsförmåga och villighet samt ett under alla skiften gott humör förenar hon ett livligt intresse

STEINWAY
Ensamagentur: Steinway & Sons
Lundholms Planomagasinet
Säkersbergsgatan 3A, Stockholm.

1920
års modeller i
**BARN-
vagnar**
Priskurant på begäran.
Levin Östring
57 Kornhamnstorg 57

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
För Skolbarn hälsobringande

OBS! Gyllenhammars pak. Hafre-must för kläna personer och barn.

Varje dalkarl

o. sörmlänning bör skaffa sin hembygdsbok. *Dalarna* av Anna Maria Roos. Prakt-uppl. Rikt illustr. Häft. 11 kr., inb. 14 kr. *Södermanland* av Julia Svedelius. Prakt-uppl. Häft. 6.50, inb. 9.50. Skoluppl. Rikt ill. Pris 8.50. **Lindblads, Uppsala.**

**EN KOPP
HULTMANS
RENA
CACAO**
är det bästa
på hela dan!

**PHOSPHOR-
ENERGON-
PILLER**
FORORDAS AV LÄKARE
Vid allmän svaghet,
nervositet, överansträngning
och sömnlöshet.
SÄLIES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

för folkbildningen och fast tro på bibliotekets stora uppgift. Under den stora tillströmningen av boklånare vintern 1903—1904 utvecklade hon en beundransvärd verksamhet. "Böckerna räckte ej till" — berättar därom bibliotekets dåvarande inspektor, d:r Hermanson, "de gingo ur hand i hand till de hundrade, som började knota över den ringa tillgången, expeditionssättet gick tungt och långsamt, hennes kamrat började svikta, uppriven och sömlös av det enerverande arbetet. Jag själv började misströsta att kunna bringa det hela i jämvikt, när jag såg de tomma hyllorna och de stora tilloppet, men fröken Wahlström släppte ej taget. "Det går nog ska doktorn se", var hennes ständiga yttrande och det gick, men icke hade hon mycket vila och sömn den vintern."

Vita nätter.

(Ur en drömmares memoarer.)

Av FJODOR DOSTOJEVSKI.

Översättning från ryskan av *Ellen Rydelius.*

(Forts. fr. nr 12.)

NÅ, DET SLUTADE ILLA. Mormor vaknade, medan jag var borta, och frågade något i den tanken, att jag ännu alltjämt satt stillsamt kvar på min plats. När Tekla såg, att mormor frågade något men själv icke hörde vad hon sade, funderade hon och funderade vad hon skulle göra, så tog hon bort knappnålen och rusade sin väg.

Här hejdade sig Nastenka och började gapskratta. Jag skrattade också. Då slutade hon genast.

— Hör ni, ni får icke skratta åt mormor. Jag skrattar därför att det var komiskt... Vad skulle jag göra, då mormor nu en gång är sådan, men jag tycker i alla fall om henne en smula. Nå, men då fick jag mig en uppsträckning: jag fick åter sätta mig på min plats, och sedan fanns det inga planer, det var omöjligt att röra sig.

Ja, men jag har glömt säga er, att vi, det vill säga mormor och jag, ha ett eget hus, det vill säga ett litet hus med bara tre fönster, helt och hållet av trä och lika gammalt som mormor, och ovanpå är det ett gavelrum, och så flyttade en ny hyresgäst in på gavelrummet.

— Det fanns alltså även en gammal hyresgäst? anmärkte jag i förbigående.

— Naturligtvis fanns det det, — svarade Nastenka, — och en som kunde tiga bättre än vi. Han faktiskt knappast rörde på tungan. Det var en liten mager gubbe som var blind och halt, så att till sist blev det omöjligt för honom att leva här på jorden och så dog han. Och sedan måste vi ha en ny hyresgäst, ty utan hyresgäst kunna vi ej leva. Detta och mormors pension är nästan hela vår inkomst. Den nye hyresgästen var liksom med avsikt en ung man, icke härifrån staden utan en resande. Som han icke prutade, lät mormor honom bo hos oss och sedan frågade hon: "Säg, Nastenka, är vår hyresgäst ung eller ej?" Jag ville icke ljuga: "Han är så där mitt emellan, mormor, sade jag, icke precis ung och icke gammal heller".

"Nå, ser han bra ut?" frågade mormor. Jag ville återigen icke ljuga. "Ja, sade jag, han ser bra ut, mormor!" Och mormor säger: "Ack, ett sådant syndastraff! Jag säger dig detta, flicka, för att du icke skall förgäpa dig i honom. En sådan tid vi leva i! Här kommer en liten hyresgäst, och så ser han bra ut! Annat var det förr i världen!"

Alltid kom mormor med sitt "förr i världen"! Förr i världen var hon yngre, och solen var varmare förr i världen, och grädden surnade icke så fort förr i världen, — allting hände förr i världen! Så sitter jag och tiger, men för mig själv tänker jag: varför gör mormor själv mig uppmärksam på detta, varför frågar hon, om hyresgästen är ung och ser bra ut? Det var blott i förbigående hon kom att tänka på det, sedan började hon åter räkna maskor och sticka strumpor, och sedan glömdes hon alldeles bort alltsammans.

**GÄLLNS
SPLENDID**

**GER
GLÄNSANDE
RESULTAT**

Husmoderns bästa hjälp vid bakningen är
Elefantens Jästmjöl
A. B. G. MAREN & Co. STOCKHOLM.

**FORSÄKRINGS-
AKTIEBOLAGET
NORNAN**

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.
Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Mina damer!

Lyssnen till mig, Den glän-
sande Riddaren!
Under årtal har Ni vid
stök och rengöring haft en
ovärderlig hjälp i

**Putspulvret
Röda Björn**

Nu bör Ni även stifta be-
kantskap med det nya puts-
medlet

**Flytande
Röda Björn**

som är särskilt
lämpligt för be-
slag, handtag, skyl-
tar o. d.

**Lazarol-Fabriken,
STOCKHOLM 5.**

**PARADIS DUNTÄCKEN
PARADIS MADRASSER**

göra sängkammaren till ett parad. Begär katalog!

**I. SVENSSON
& BOURGHARDT**

**TÄCKFABRIK
FJÄDERRÄNSERI
WINSLÖV**

Grummes Normal-Tvål

är en neutral tvätt-tvål, drygare än andra tvålar och är lämplig för all slags tvätt, men särskilt för ömtåliga vävnader.

Billigast i bruket

**MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN**

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:

**MUSTADS
"BÄSTA-VÄXT"**

"Viyella" Flonel

(Namnet Viyella är inregistrerat)

är världsberömt för sin vackra mjuka kvalitet, oöverträffat i styrka och bevarar alltid sitt vackra utseende och är därför idealet för **HERR-PYJAMAS** och **NATTSKORTOR** **DAM-PYJAMAS** och **NATTLINNEN** **BARN-PYJAMAS** och **NATTDRÄKTER**

För att vara säker på att få den äkta Viyellan lägg då märke till att namnet är påtryckt tyget eller plagget.

Är det svårt att få Viyella, skriv då till **WILLIAM HOLLINS & CO., LTD.** Newgate Street, London E.C., England som uppger Eder närmaste detaljhandlet

En gång, en morgon kom hyresgästen in till oss för att fråga om tapeterna man lovat sätta upp i hans rum. Det ena ordet gav det andra, mormor är pratsam, och så säger hon: "Nastenka, gå in till mig i sängkammaren efter räknebrädet". Jag for genast upp, blev röd i hela ansiktet, jag vet icke varför, och så glömde jag bort, att jag var fastsatt med knappnål. I stället för att tyst och stilla taga bort nålen, så att hyresgästen icke såg den, slet jag mig loss, så att mormors länstol rullade i väg ett stycke. När jag såg, att hyresgästen nu visste allt om mig, rodnade jag, stod som fastnaglad på stället, och plötsligt brast jag i gråt — det kändes så skamligt och bittert i detta ögonblick, att jag ville sjunka genom jorden! Mormor skriker: vad står du där för? Och då grät jag ännu värre... När hyresgästen såg, att jag blygdes, bugade han sig och gick genast sin väg!

Sedan dess var jag som död, så snart det hördes ett buller i förstugan. Nu, tänkte jag, kommer hyresgästen, och i smyg tar jag för säkerhets skull bort knappnålen. Men det var aldrig han, han kom icke. Det gick två veckor, då skickar hyresgästen in Tekla för att säga, att han hade en mängd franska böcker och att alltsammans var goda böcker, så att vi kunde läsa dem. Han undrade därför, om icke mormor ville, att jag skulle läsa dem för henne, så att hon icke skulle ha tråkigt? Mormor samtyckte med tacksamhet men frågade blott, om det var moraliska böcker, ty om de äro omoraliska, menade hon, så går det icke an för dig, Nastenka, att läsa dem, du kan lära dig det som dåligt är.

"Vad kan jag då lära mig, mormor? Vad står det i dem?"

"Jo, sade hon, det skildras i dem, hur unga män förledda sedesamma flickor, hur de enlevera dem ur föräldrahemmet under förvändning att de vilja gifta sig med dem, hur de sedan lämna dessa olyckliga flickor åt deras öde, och de gå sedan under på det sorgligaste sätt. Jag har läst många sådana böcker", sade mormor, "och allt var så vackert skildrat, att man satt uppe på natten och läste i smyg. Men akta dig du, Nastenka, läs dem icke. Vad är det för böcker han skickat?"

"Walter Scotts romaner! Mormor."

"Walter Scotts romaner! Men är det verkligen icke något spratt med i spelet? Titta efter, om han icke lagt något litet kärleksbrev i dem?"

"Nej, sade jag, här finns intet brev, mormor."

"Titta efter i ryggen under pärmerna, de stoppa ibland in dem där, de bovarna..."

"Nej, mormor, under pärmerna finns det heller ingenting."

"Nå, det skadar icke att vara försiktig!"

Så började vi läsa Walter Scott, och på ungefär en månad hade vi läst hälften. Sedan skickade han oss böcker om och om igen. Pusjkin skickade han också, så att jag slutligen icke kunde leva utan böcker och upphörde att tänka på hur jag skulle bli gift med den kinesiske prinsen.

Så stod saken, när jag en gång råkade möta vår hyresgäst i trappan. Mormor hade skickat mig ut efter något. Han stannade, jag rodnade, och han rodnade: emellertid började han skratta, hälsade, frågade efter mormors hälsa och sade: "Nå, har ni läst böckerna?" Jag svarade: "Ja." "Vad tyckte ni

**A. B. FORENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Flyglar, Pianos, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin. Stockholm: Drottningg. 28, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

Lika nödvändigt som vatten för händerna och kökskärnen är **RENETT** Tvålextraktpulver A. B. WILH. BECKER · STOCKHOLM

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömålrigaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.

**EUCALYPTUS
Tabletten**

är välsmakande, kraftigt verkande vid förkylningar hals- o. strupåkommor etc.

Weydes Tekn. Fabriks A/B., Norrköping.

ELEKTRISKA KOKKÄRL AV ALUMINIUM

ELEGANTA, ÖKANTISKA LÄTTA ATT HÅLLA RÖVA INOM GIFTIGA OXIDER INOM ÖMFORTENNING TAQA EJ SKADA VID TORRKHÖNING

**ELEKTRISKA A. B. SKANDIA
STOCKHOLM**

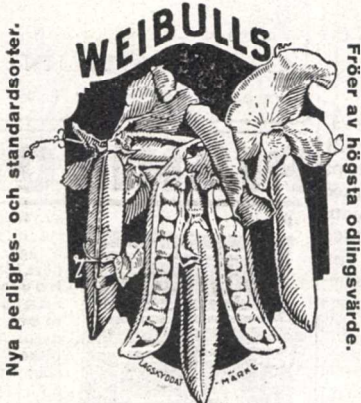
VARU-MÄRKE
MENTHOLATUM
INREGISTRERAT

Medel för utvärtes bruk. Kan begagnas vid många tillfällen. Ni gör en tjänst mot var och en, som Ni gör bekant med Mentholatum. Pris i tuber kr. 1:25, i burkar 1:50, 2:75 och 5:00. Finnes snart å alla apotek. Gratisprov genast. Sändes även direkt fr. Generaldepöten för Mentholatum, Osterbrogade 4, Köpenhamn O.

Grönsaks- FRÖER

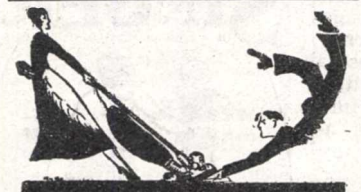
av **Weibullsholms Växtföreläsningsanstalts** nya sorter med å förpackningen utsatt garanterad grobarhet levereras direkt från huvudkontoret i **Landskrona** eller från våra filialer i **Stockholm**, Lilla Nygatan 20, **Göteborg** (Riksförbundet) och **Halmstad**.

I avportinerade vikter säljas våra grönsaksfröer jämval genom **kommissionslager**, som finnas i de flesta större samhällen.

Begär Weibulls Illustrerade Grönsaksodlare.

W. WEIBULL, Landskrona.
FILIALER: Stockholm, Göteborg (Riksförbundet) och Halmstad.

O H I O
Nutidens rengöringsmetod i
AMERIKA
Framtidens i
SVERIGE
Demonstreras kostnadsfritt
I EDERT HEM

Ring upp! Rikstel. 9991 eller Sthlmstel. Vasa 4409 och bestäm lämplig tid.
Kommanditbol. SJÖSTEDT & Co.
54 Upplandsgatan 54 - Stockholm

VOLTA
elektriska strykgärn
båra fuzzas i varje hem
ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
ULVSUNDA PR. STOCKHOLM
UTSTÄLLN. BIRGER JARSG. 21

mest om?" sade han. Jag sade: "Ivanhoe och Puskin tyckte jag mest om." Och därmed var det slut för den gången.

En vecka senare träffade jag honom i trappan. Denna gång hade mormor icke skickat ut mig, utan jag var själv tvungen att gå någonstans. Klockan var tre och vår hyresgäst brukade komma hem vid denna tid. "God dag!" sade han. Och jag sade: "God dag!"

"Säg, sade han, är det icke tråkigt för er att sitta hela dagen tillsammans med er mormor?"

När han frågade mig om detta, så vet jag icke varför, men jag rodnade, blygdes och kände mig åter förnärad, antagligen därför att andra började göra mig frågor om detta. Jag ville låta bli att svara och gå min väg, men hade icke kraft till det.

"Hör på, sade han, ni är en god flicka! Ursäkta, att jag talar så här med er, men jag försäkrar er, jag önskar er något bättre än er mormor. Har ni inga väninnor, som ni kan gå och besöka?"

Jag sade att jag inga hade, jag hade haft en förut, Masjenka, men nu hade hon rest till Pskov.

"Säg, sade han, vill ni gå med mig på teatern?"

"På teatern? Men hur skall jag göra med mormor?"

"Men ni kan göra det i smyg, utan att mormor vet om det..."

(Forts.)

Medan ridån är uppe.

OPERANS SENASTE PREMIÄR UTGJORDS av en balett "Narkissos", komponerad av bröderna Tropp till musik av Chopin. Det hela var ett koreografiskt kabinetstycke, vackert tänkt och med en smeksam air i utförandet. Något vidare poetiskt utnyttjande av själva myten förekom icke, men danserna voro intagande och särskilt njöt man av *Ebon Strandins* graciösa prestation. Naturligtvis hade *Narkissos*, *Afrodite*, *Egeria* och *Pan* samt den romantiska skogsinteriören även sin del i framgången.

För åstadkommande av en gravvård över avlidne professor *Richard Andersson* gavs nyligen en konsert i Musikiska akademien, varvid forna lärjungar av den bortgångne assisterade. Bland dem voro *Wilhelm Stenhammar*, *Kerstin Rundbäck* och *Astrid Berwald*. Programmet hade en genomgående gedigen hållning och gavs inför en fylld salong, varför konserten ej endast motsvarade det ekonomiska syftet utan även kunde betraktas som en konstnärlig hyllning åt minnet av en av våra främsta musikpedagoger.

En afton i början av påskveckan skallade applådsalvorna i Auditoriums rotunda som tack till *Wilhelm Kempff*, den genialiske pianisten och orgelspelaren, vilken då gav sin avskedskonsert. Han har fullständigt spelat sig in i huvudstadspublikens ynnest, och det är svårt att avgöra, om hans konst är större, då han tämjer orgelns många stämmor än då han låter *Bechsteinflygeln* sjunga under sina själfulla konstnärshänder.

I varje fall har man i *Kempff* att göra med en sann musiker och ej blott en tekniskt skicklig virtuos. Som tolkare av *Beethoven* och *Chopin* avslöjar han så mycken äkta känsla, att man ryckes med som inför en verklig upplevelse.

ARIEL.

De som vi hoppas aktningvärda medborgare, som stå för *Oscarsteaterns* nya operett, "Maries soldat" — tre stycken librettoförfattare och en hr *Ascher* som kompositör — ha tydligen haft för avsikt att åstadkomma något mera originellt inom genren, något med syftning åt opera comique-stilen. Men sällan har man så tydligt märkt en avsikt och blivit så förstämd. De litterära klumpigheter, som utmärka libretton, närmar sig det diletantmässiga, musiken är på det hela taget tråkig, och göres någon gång i text eller musik ett lyckligt fynd, så omtugga författare resp. kompositör det till leda i sin glada häpnad över en dylik slump.

Ingen av de uppträdande, utom hr *Ringvall* som en löjlig gammal balettmästare och möjligen i någon mån fru *Ewert*, lyckades göra sin roll till något bättre än vad den var. Det var svårt att vid premiären ha nöje av något annat än lördagspublikens högljudda förtjusning.

E. TH.

Schweizer's Siden

direkt från Schweiz, tull- & porto fritt till bostaden. Begär redan idag prover på garanterat solida nyheter till dräkter och blusar i duchesse, foulards, taffetas, crêpes, voile etc. från kr. 4.25 pr. meter. Nya bomullstyger för sommarkläder från Kr. 2.15 pr. meter. Särdeles rikhaltigt urval i såväl svart som vitt och kulört. Vår kollektion sändes Eder mot 20 öre i frimärke.

Samtidigt rekommendera vi vår kollektion i klädningar och blusar, färdigsydda eller endast avpassade, med äkta Schweizerbroderier på batist, voile, opaline etc. från Kr. 8.25. Denna kollektion sändes Eder liksom mot 20 öres frimärke till benäget påseende.

Schweizer & Co. Luzern S 3 (Schweiz)

VIKING HÖGGLANS SKOKRÄM

MAN BÖR ALDRIG köpa »billig» skokräm eller »vilken sort som helst» utan ovillkorligen fordra det fullt förstklassiga fabrikatet »VIKING».

Dr. E. Dujardins Kosmetiska Kliniker, Köpenhamn.

Spec. Paraffinbehandling av ansiktsfel (såsom vanprydande form på näsa, mun, kinder, haka och byst) samt ärr, rynkor och andra missbildningar.

Amagerortv 31. tisd. o. fred. 4.30—6. Byen 51. Privat Telf. Godth. 41 y.

Holmbergs kontrollerade trädgårdsfrö.

Holmbergs Villa-kollektion (till 125 kvm jord) kr. 9:—
Holmbergs Egnahem-kollektion (till 60 kvm. jord) kr. 5:—
Välfyllda 25- och 15-öres portioner av de i vårt land mest förekommande köksväxt- och blomsterfrösorterna. Begär portionsorderlista!

Fröblandning för gräsmattor, trädgårdsredskap m. m.

Vår rikt illustrerade och instruktiva katalog sändes på begäran gratis och franco till alla intresserade.

ALGOT HOLMBERG & SON
Trädgårdsavdelningen
NORRKÖPING

Är det rökigt hemma-uppfriska luften med **Barnängens KÖLNERVATTEN**

Clottas
GULD - CACAO
ÄR FAMILJENS DAGLIGA DRICK
FÖRNÄMSTA SVENSKA FABRIKAT - SÄLJES ÖFVERALLT

MENNEN'S COLD CREAM

LÄT ej Eder ansiktshud bliva gammal i förtid!
Ingnid Cremen med fingertopparna under lätt massage. Förekommer bildandet av rynkor och skrovligheter i huden.

G. LINDELL & Co
AKTIEBOLAGET
GÖTEBORG MÅLMÖ STOCKHOLM
KUNGSTORGET 11 TEL. 17919
AMIRALSGAT. 13 TEL. 5037, 6937
SMÅLANDSG. 42 RIKS. 21445 Allm. 23806

**Nervsjuka, Blodfattiga,
Nervösa och Svaga.**

Regipan överträffar allt.

Herr B. Ehrnman i D. skriver: Jag har använt Edert nervstärkande preparat Regipan och är fullständigt tillfredsställd med resultatet. Det håller icke blott vad det lovar, i motsats till så många obskura preparat, som översvämma marknaden, utan dess verkningar överträffar t. o. m. det sagda. Det har hjälpt mig i återställandet av hälsan vida mer än många andra dyra kurer och medel, o. kan jag rekommendera det till envar.

Regipan hjälper icke blott snabbt och säkert vid nervsvaghet, utan även, såsom huden entusiastiskt intyga, vid dålig matsmältning, blodbrist, förtidigt åldrande, kraftnedsättning, skrofler, trötthet, undernäring impotens o. d. Plågas icke heller ni längre utan gör ett försök med det berömda Regipan. Det är synnerhet ombärligt för andligt och kroppsligt överansträngda.

Regipan bedömes fördelaktigt av läkare. 1 ask 5 kr. plus porto, 3 askar 14 kr. fraktfritt. Skulle Ni först vilja ha närmare förklaringar ang. Regipan, så sänd oss Eder adress och vi skicka Eder per omg. gratis och franco en intressant bok »Cellkärn-Läran».

Skriv dock redan i dag, ty detta erbjudande gäller blott en kortare tid. Pharm-Dietetisk Industri, Jakobsbergsgatan 33, 1 tr., Stockholm, B 7.

TROLLKONST

erfordras ej för att frambringa frisk och vacker hy, det behövs blott

Yvy-Tvål.

Den verkar vid ständigt bruk av samma som

ett trollmedel

och erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

En plats-annons uti **Vermlands-Tidningen** läses i över **10,000** Vermlandshem. Länets enda dagliga tidning. Huvudkontor: Karlstad.

PELLERINS VÄXT MARGARIN

"TAKT OCH TON" eller "HURU VI BÖRA UMGÅS"

av EMELIE GAD.

Ur innehållsförteckningen anføres:
Livets högtider. Hjänsynsförhållanden o. gåvor. i hemmet. Sommarliv. Barnen. Livet utom hemmet. Sällskapslivet.

Svensk upplaga Kr. 6.—
Till landsorten mot postförskott.
Medéns Bokhandels Aktiebolag GÖTEBORG.

La Mascotte Hud-Crème

Det bästa för ansikte o. händer.

Annonsera i Idun!

SVAR.

(Forts.)

— Därest ni ej själv anser det "lägt och okvinnligt" att annonsera efter en man förmodar jag att ni gott kan göra det. Men — är det säkert att ni därigenom, genom att gifta er bäst bibehåller det gamla hemmet för edra närmaste? Om "far och mor helst önska överlämna gården" och ej ovillkorligen, eller av tvingande skäl, ja, varför inte då göra allt för att tillsvidare söka bibehålla det hela som det är, i all synnerhet som ni tycks ha yngre syskon.

Men däremot, om ni finner det "ej vara gott att vara allena", samt tycker att detta kunde kombineras med eder naturliga förkärlek för det gamla hemmet, för att få stanna kvar därstädes, så, varför icke annonsera. Men blanda icke in eder familj uti vad som innerst inne är och förblir edert eget intresse. — Ochi, det är sannolikt att ni får svar. Kanske många t. o. m. Av skilda orsaker. Men då vill jag råda er att se eder väl för. Men att uppsätta ideal och uppräknade egenskaper tror jag ej tjänar något till. Utan om ni tilläventyrs träffar på en snäll och god man och med vilken ni känner eder kunna sympatisera, kunna "draga i par" med genom livet, så gift er och bliv lycklig och sköt väl om fäderngården och uppfostra edra barn i "tukt och Herrens förmaning".
Elvira.

N:r 26. Är det ej klokare att vänta sätta upp affär tills tiderna bli bättre? Skall man övertaga en sådan, begäres vanligen allt för stor summa i avträde och dessutom hög betalning för innevarande lager. Bättre är då att sätta upp ny affär med litet lager att börja med, om man kan få lokal med gott och centralt läge. Vill ni ej börja ny, utan övertaga äldre affär, kan ni annonsera därom, men råder jag eder att i så fall låta någon, som är fullt förtrogen med saken, värdera lager, inredning och dylikt, så att sådant ej överbetalas. Handskar, liksom parfym, är ju en vara som alltid har åtgång. Pappersaffär är ock en trevlig hantering.
No name.

— Enskilt brev har anlänt till den frågande och erhålles hos Iduns red. mot insändande av porto.

N:r 27. Är ni 23 år och kan hushåll så kunde ni väl ta en självständig plats att hushålla för ensam dam eller herre. I samma nummer där er fråga var inne fanns en hel del annonser, som ni kunde välja emellan att svara på. Inte behöver ni ta plats att "gå frun tillhanda". För sådant betalas ju så litet. Har ni gått igenom handelsskola, så vore det ju synd att ej göra edra kunskaper fruktbärande. Hör först med en läkare vad han säger. I vanliga fall tillräder jag oftast husligt arbete. Men i vissa fall tycker jag att kontorsarbete är mera lämpligt. Jag känner personligen en ung man, som varit lungsjuk och rätt svårt ändå, så att han i ett par års tid sökte sanatorievård. Nu är han tjock och fet och frisk och gladlynt och arbetar med liv och lust och försörjer sig just med plats på ett kontor. Varför skulle inte sådant arbete då kunna passa er, när ni nu har kunskaperna? Gå sen ut så mycket ni kan. Gör hushållsarbete vid sidan om. Passa upp er själv.
Ebon.

— I första hand bör ni rådfråga er läkare (jag förmodar, att han är lungspecialist och har följt ert sjukdomsfall) och om han ger er tillstånd att börja arbeta, kan in tryggt göra det. — Under min tioåriga praktik som kontorist har jag träffat på många f. d. sanatoriepatienter, som, år efter år skött sin kontorsplats utan något men. På min nuva-

H. E. Ekströms
patenterade
Jästmjöl
välkänt sedan 45 år
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

INRAMNINGAR
PUTSNINGAR & REPARATIONER
utföras till facila priser.

GLASMÄSTAREFIRMAN
C. G. ÅSLUND
Inneh. N. Lindblom. A. T. 28421.

PIANINON

av förnämsta fabrikat & lager från flera kungl. hovleverantörfirmor. Modernastilar, olika träslag. Goda avbetalningsvillkor. Rabatt vid kontant köp.

Fyllskriv oss genast om Ni är spekulant.
A.-B. Fogelqvists Musikhandel
Tel. 691. Norrköping. Tel. 691

SINGER

Syboardsmaskiner

Ärade husmödrar!

Det är Er måhända obekant vad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter! Det heter **Gods-Jästmjöl**. Burkar å 25, 40 och 75 öre köpas och några beprövade recept fås gratis överallt.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg

"PROSIT"

**Snuva är en tråkig gäst
Pix är bra o. Pix är bäst!**

Askar i försäglade omslag: 75 öre och i påsar: 25 öre.

Laborera icke med
Smörblandning
utan köp

Melange

som bäst löser den åsyftade upp-
giften att förbilliga smöret med
bibehållande av dess fina arom.

Tillverkare:
A.-B. AGRA MARGARINFABRIK, STHLM

**Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar
samt
Diverseannonser
återfinnas i B-numret.**

rande plats delar jag rum med två unga flickor, som förut legat på sanatorier. Den ena har nu varit i arbete i fyra, den andra i tre år. Den första var en gång utdömd av läkare, hon åtnjuter också privilegiet av en hel månads semester varje år, men den andra har, under de tre år hon arbetat, endast haft fjorton dagars ledighet var sommar. Båda ha mycket strängt arbete, ofta till sent på kvällarna. Givetvis äro de båda måna om att intaga en ledig, otvungen ställning under arbetet, så att bröstkorgen på intet vis tryckes in, och lokalen vädras flera gånger under dagens lopp, sommartiden står fönstret öppet hela dagen. De flesta f. d. sjuka pjäska alltför mycket med sig, sedan de en gång blivit friska, och ha svårt att sätta sig in i att de inte längre äro patienter. De glömma, att lungnoten är mycket mer utbredd, än folk vill erkänna, och att $\frac{2}{3}$ av alla obduktioner på personer, som dött i annan sjukdom än tuberkulos, visa läkta, tuberkulösa sår på lungorna. Alla dessa människor ha ju arbetat, fastän de varit sjuka, och lungorna ha ju läkts ändå, varför skall då inte den, som vet, att han varit sjuk och att hans lungor äro friska, kunna arbeta? Den, som en gång skött sig sanatoriemässigt, känner ju sin kropp så väl, att han vid minsta spår av trötthet och illamående studerar sin temperatur, och vid första tecken till temperaturstegring, avmagring eller nattsvett vet han, att han måste söka läkare. Han är således bättre än någon som aldrig varit sjuk i stånd att avgöra hur långt hans krafter räcka till. För att kunna känna sig fullt trygg bör han dock vär och höst låta undersöka sig av läkare, och är han under tjugufem år, bör han ju vara särskilt försiktig. — Alltså, skaffa er en plats — kan ni få den vid ett bruk på landet är det nog bäst — arbeta, men sköt väl om er, och låt framför allt icke någon skuggrådsla för framtiden grumla nuet.

— Den sjukdom ni haft bör ni främst av alla själv glömma och försöka se allt så ljusst som möjligt. Det annonseras ofta om hjälp i hemmet, förenat med skriv-göromål, tror ni ej en sådan plats skulle passa er? Om ni intresserar er mera för lant-hushåll så gå igenom en sådan kurs vid någon folkhögskola. En sådan kurs är ej så dyrbar och statsunderstöd finnes ju. En del folkhögskolor anskaffa också platser. Bebe M.

— Ja, nog äro människor i allmänhet rädda för smitta, i tid och otid. Men då ni har intyg från specialist på att ni är fullkomligt frisk, är det ju ingen fara. Om folk för övrigt ville lära sig förstå, att just de personer, som vistats på ett sanatorium och lärt att sköta sig äro de minst farliga, vore det lyckligt både för dem och andra. Annonsera efter en plats som värdinna hos änking eller ungherre.

No name.

— Något rörligt arbete helst i fria luften vore nog det bästa för er. Husliga göromål också, såvida ni ej blir alltför mycket bunden inomhus. Men stillasittande arbete bör ni nog undvika. Trädgårdsskötsel eller hönsskötsel borde ni försöka er på, och jag tror ej, det blir så dyrbart. Har ni tänkt på det? Observera annonser (Forts i B-numret.)

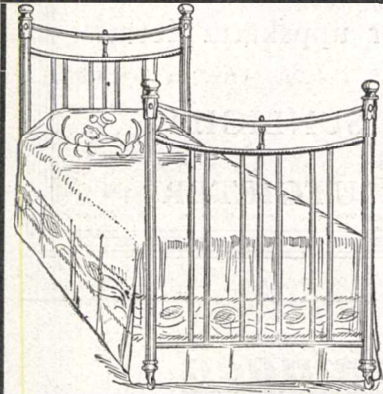

GRÖNSAKSFRÖER

Blomsterfröer, Gräsfröblandningar för trädgårdsmattor, Blomsterlökar för värplantering, Trädgårdsredskap m. m.

Den rikt illustrerade och instruktiva katalogen sändes på begäran gratis och franco.

GÖTEBORGS FRÖHANDEL
Södra Larmgatan 4 Tel. 5932 och 10984 GÖTEBORG

Specialaffär för
**Sängar &
Sängutstyrslar**

Stockholms Nya Järnsängfabrik
(E. L. Ericsson)
Norrandsgatan 33
STOCKHOLM

Kvinnan i affärslivet
— Huru stor är hennes framtid?

Erfarenheten visar att de skickligaste och bäst avlönade hava först genomgått en grundlig undervisning vid

REMINGTON
— INSTITUTET —

Hamngatan 32, 2 tr.

Anmäl Eder genast till kurserna i
Maskinskrivning och Stenografi.

Allm. 90 11 Riks Norrm. 555.

Annonsera i Idun!

Dina blommors trevnad
Är ditt hems trevnad.

Detta uppnås genom
användande av

Stidsvigs

Blomstergödning

A.-B. FETTINDUSTRI,
Malmö.

Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner

RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsil, Majjessil, Aptli-
bitar, Vingasil, Rensad anjovis i dill,
Skinn- och benfri ostronanjovis.
Levereras i bleckkärl.
**A.-B. Sveriges Förenade
Konserverfabriker**
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

E. SJÖSTRAND

62 Västerlånggatan 62, 1 tr.

**Damskrädderi
& Kappaffär
- Kappfabrik -**

Egen tillverkning av **Damkappor,
Dräkter, Bachfisch- o. Barn-
kappor.**

Reella varor. Humana priser.
Beställningar emottagas.

VINÄGRONS

ÄTTIKSPRIT

ÄR BÄST FÖR

BORDET OCH KÖKET!

TVÄTT-RENNEN

Oskadligt för händer och kläder.

Populärt genom sin stora tvålhalt
och renhet.

Tillförlitligaste **FRÖ**

jämte allt övrigt för trädgården.
Återförsäljare rabatt. Katalog på begäran.

NORDISKA FRÖHANDELN

Verkst. dir. Frans Liljewall.
45 MÄSTER SAMUELSGATAN 45
Hörnet av Beridarebang. - Mitt för Hötorget
Riks tel. 317 25 Sthlm. tel. 142 20
STOCKHOLM

55 Kungsgatan **Almedahls Försäljnings-Magasin,** **55 Kungsgatan**

Kontoret 21 66. **GÖTEBORG.** Butiken 11 31.

Damast- och Drälldukstygger. Lakanslärf. Percaler. Bolstervar. Handdukar. Mattgångar. Mangelduk. Badkapptyg. Vita o. kulörta Bomullstygger m. m.

Rikhaltigt urval av Linne- och Bomullsartiklar.

Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för Hotell, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Angbåtar och Privathem samt Brudutstyrslar.

Broderier. Spetsar. Färdigsydda damunderkläder, Dag- och nattskjortor, vita o. kulörta skjortor. m. m.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget.

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

5 1/2 %.

"FINNESS"
AB. OKREKO SKOUREAM

FREJAMI PASTILLERNA

rylla såväl hygienens som den goda smakens krav. Vålgörande vid fall av hosta, heshet och liknande åkommor.

REN SÖCKERPRODUKT

SÄLJAS ÖVERALLT

Varför just **SUNLIGHT TVÅL?**

Varför använda millioner husmödrar **SUNLIGHT TVÅL?**

Självklart — av Praktiska Skäl!
Ett enda försök med Sunlight i stället för den dyra odryga såpan skall övertyga Eder att Sunlight är och förblir billigast. Vad som mera är — Sunlight skonar tvätten och nog vet varje husmor uppskatta detta i dessa svåra tider.

ANVÄND DÄRFÖR SUNLIGHT OCH NEDBRINGA EDRA UTGIFTER

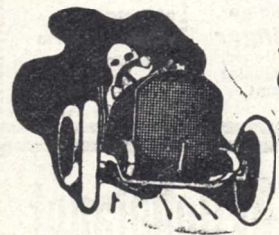
I varje hem, i fabriker, verkstäder, i stall och ladugårdar bör alltid finnas till hands ett

Sårmedel

De giftiga preparaten karbol och sublimat hava på de senare åren utträngts av den kemiskt rena vätesuperoxiden som sårbehandlingsmedel.

Oxygenolsalva

verkar på grund av sin halt av kemiskt ren vätesuperoxid, antiseptiskt, mekaniskt renande och läkande på alla sår. Oskadligt i alla avseenden, även för ömtålig hud. Den bör alltid finnas till hands. Finnes i burkar och tuber.

A.-B. STOCKHOLMS GAMLA BILSKOLA

VÄSTMANNAGATAN 22
R. T. 5248. A. T. Vasa 8898.

Bästa skola för utbildande av automobilförare.

Fullständig fackmässig utbildning. Moderata avgifter. Prospekt gratis.

NYA KURSER den 1 och 15 varje månad.

Svenska Kurortsföreningen

- A.-B. Bie** Badanstalt, Katrineholm. Kneippbad, starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Upplysningar: Badkontoret, Bie.
- Borgholm** Nordens Madeira. Alla bad. Överläk.: Dr Joh. O. A. Bergqvist, Uppl. gm Kamrerarekont.
- Båstads** Havsbad och kuranstalt. 1/6—1/9. Milt, jämnt klimat, härl. lägg., en av Västskustens naturskön. badorter. Läkare: Dr Axel Hellstenius, Sthlm. Gymn. dir.: Th. Holmberg.
- Djursåtra** Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål serv. bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Omsorgsfull massagebeh. Billigt. Läk.: Hjalmar Anderson, Sthlm.
- Fiskebäckskil** Havs- o. kuranst. v. Västskust. Ren. dammfri havsluft. Alla sort. bad. Massage o. sjukgymn. Bill. levnadsk. Läkare: Dr Ernst Salén.
- Fjällnäs** c:a 800 mtr ö. h. i björkskogsb. Härl. fjällnat., gott bord. c:a 60 rum. Juni—Aug. Läk.: H. Laurell.
- Furusund** Havs- o. Gyttebad i Sthlms skärg. Läk.: Dr Sigge Wikander, Sthlm. (Inv. spec. magsjukd.)
- Götarp** pr. Gnosjö, Smål. Högt läge i skogr. trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Rikst. Mass. Läk.
- Helsjöns** Kuranstalt, Horred, Västergöt. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Spec: gyttebad. Lämpl. rekreationsort. Barrskog. Gott bord. 22/5—1/9.
- Hjo** Badanst. Sundaste läge i den förtj.-Guldskrokan v. Vätern. Utm. bad. Nytt strandb. 1:a kl. bost. God mat. Läk.: Dr E. Tengstrand, Sthlm. För gymn. och mass. Dr H. Ekberg, Sthlm.
- Hälsans** Brunnanstalt, Hälsingborg. Den berömda Sofiekällan. Järnkäll. Härl. havsbad i Öresund med sandstrand. Reum., mag- o. tarmsjukd., katarer. Läk.: A. Björkman.
- Johannisdal** v. Köping. Järnkälla m. hög radioaktivitet, vars vatten anv. även till alla bad. Läkare: G. Ericsson, Köping.
- Källvik** 8/6—21/8 v. Loftah. Hälso. o. bad mot Rheum. Gikt, Nervsf. Läk.: W. Bergwall, Kneippbaden.
- Loka** 5/6—16/8. Rheumat., Hjärtfel, Neurasth. Berömda gyttebad. Radiumin. Overl. Th. Hedberg, Stockholm.
- Lysekil** Havsbad, klimatisk kur- och rekreationsort, fullst. brunn- och badkur, sjukgymn. o. massage. Mod. anlägg. o. goda bostäder. Nya bergsbron. Läkare: Hjalmar Fries, Sthlm.
- Malen** Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. havsbad. Vidsträckt barrskog. Sjukgymnastik. Lekledarinna. Läk.: Professor Kj. O. af Klercker, Lund.
- Marstrand** Havs- o. kuranstalt, utm. bad, spec. gytte- o. tvålmassageb., goda kom., bill. levnadsmk. Prosp. mot porto gen. badkontoret. Läk.: Med. dr Ivar Lagerberg, Marstrand.
- Medevi** Skogssanast. Berömda järnk. med radioaktiv utstrålning. Utm. gytte- o. halvbad. Sol- o. luftb. Kalla bad i Vätern. Terrängkur. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.
- Möseberg** Vattenkur. o. sanatorium. 1,100 f. ö. h. Oppet hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols. e. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. högrekvensavd. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm.
- Norrteje** 14/6—28/8. Berömda gytte massageb. spec. led- o. muskelreum. Kolsyre- o. tallbarsb. Vack. natur. Vattenl. Rum o. mat för badg. 7 à 8,50 pr dygn. Läk.: I. Wildner.
- Nybro** 29 km. fr. Kalmar. Praktiskt barrskog. Alla moderna badf. Starke järnk. Radiumbeh. Billiga priser. Gott bord. Med. dr G. Lundahl, Sthlm.
- Porla** Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7, II term. 5/7—2/8. Postadr. Porla. Läk.: Docent Med. dr Harald Ohnell, Birgerjarlsгат. 31, Sthlm, Rt. o. At.
- Ramlösa brunn** Säs. 25/5—1/9. Alkalisk o. järnkälla. Spec: Socker, gikt, njurl. Nauheimerbad. Röntgenunders. Läk.: Prof. K. Petré, Doc. M. Dr M. Ljungdahl, Lund.
- Ronneby** Brunn, Järnkällor. Bad. Rekreation. Fullst. Dietiker för socker-, tarm- o. njursj. m. m. Läk.: Docent Med. dr Thorling, Uppsala, Dr Rietz och Dr Falk.
- Ryd** Badanst. m. radioakt. järnk. Elektr. ljusb. Massagebad. Kneippbad. Skog och sjö. Billigt. Läk.: Bertel Möller, Sthlm.
- Saltsjöbadens Badhotell** Alla moderna badformer. Fullständigt gymnastikinstitut. Oppet hela året. Läk.: Dr O. F. Åberg.
- Strömstad** Havs- o. kuranst. Berömda gyttebad. Säs. 10 juni—31 aug. Läk.: A. Berghel, Sthlm.
- Sätra** Brunn 1,4 mil fr. Sala. Daglig vurstrafik, på best. drocka och automobil. Gyttebad, gymn., mass.; särsk. matordn. för magsjuka. Öpp. 4/6—6/8. Intend.: Doc. Dr Torsten J:son Hellman.
- Söderköping** Brunn och badhus. Nauheimerb., Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. och hetluftsb. Utm. skogsbron. Gott billigt bord. Läk.: R. Almqvist, Sthlm.
- Södertelje** badnr öppen året om. Kallvattenkur. Tvålmassagebad, varma-, salt- och tallbarsbad, elektr. ljusb.
- Tranås** Vattenkuranst. öppen året om. Varm- o. kallv.-beh. Luftbad, Röntgen, Höhönsone, Dietkur. Moderata priser. Läk.: H. Tham, Tranås.
- Trosa** Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Varm- och saltsjöbad. Två läkare.
- Tulseboda** Brunn- och kurort. Kyrkhult, Blekinge. 2 juni—31aug. Natursk. läge i högt ligg. skogstrakt. Utm. bad. Apotek. Billiga levnadsmkostn.
- Tyringe** Bad o. Sanatorium. Fysikaliskt dietiskt kurort. Elektr. glöd- o. bägljusb. Högsolsbad. Testastr., syrgasbad m. fl. Gott bord. God luft. Läk.: Dr O. Reimers, Tyringe.
- Ulricehamns** Sanatorium och badanst. Oppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. ö. hav. Alla brukl. bad o. fysikal. behandl.-met. Läk.: Joh. A. Andersson, Ulricehamn.
- Varberg** Havsbad o. gyttebadanstalt. Bästa havsbad, spec. gyttebad. Elektr. ljusb. Moderata avgifter o. levnadsmkostnader. Läk.: Dr Olof Sandberg, Sthlm, Birgerjarlsгат. 19.
- Wermlands Eda** Charlottenberg (N. V. Stamb.). Säs. 3/6—15/8 två term. Tidslen. badhus, utm. bad, vanl. o. medicinska. Läk.: Dr J. v. Sneidern, Sthlm.
- Öregrund** Havs- o. kuranst. Härl. läge. Gott bord. Brukliga badf. Läk.: Dr H. Åkerberg, Öregrund.
- Östhammar** Skydd. läge vid vik av Alandshav. Många badf. billigt. Tvenne läkare på platsen.

Medicinska förfrågningar besvaras av resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den av Sv. Kurortsföreningen utgivna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren och Svenska Turistföreningen, Stockholm, samt genom Nordisk Resebureau: Stockholm, Operahuset; Göteborg, Palace Hotel; Malmö, Stortorget 13 A; Köpenhamn, Kristen Penikowgade 1.

OBS! Önskligt är att kurgästerna medföra eget linne.

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5. Rikts 1646. Allm. 9803. Rikts 1646. Allm. 6147. Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5. Rikts 8660. Allm. 402. Rikts 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris: Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för 3 textside.	20 % förh.
särskild begärd plats.	för särsk. begärd plats.